

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIX (53) • ŠTEV. (Nº) 51-52

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 21 de diciembre - 21. decembra 2000

Samostojna Slovenija, še na mnoga leta!

Drage rojakinje in cenjeni rojaki!

Prav posebni občutki me prevevajo v teh dneh pred Božičem, ko v imenu slovenske države po desetih letih od plebiscita za samostojno Slovenijo, pišem te vrstice vsem Vam, ki ste svoje življenje osmislili v širni Argentini in po desetletjih tujine iz ljubezni do dežele pod Triglavom ohranili slovenstvo kot temelj svojega bivanja.

Nepozaben je spomin na vsa družbeno dogajanja osemdesetih let, ki so pripeljala do ponovne demokratizacije Slovenije in utemeljila prvo povojno demokratično izvoljeno slovensko vlado. Znotraj tega dogajanja si prav posebno mesto zasluži plebiscit za samostojno državo 23. decembra leta 1990, katerega rezultate je takratna Skupščina razglasila tri dni kasneje. Ne glede na to, kakšno težo bodo zgodovinarji nekoč pripisovali plebiscitu v primerjavi z drugimi pomembnimi trenutki v slovenski zgodovini, bo za vse nas, še zlasti za tiste, ki nam je bilo dano takratno dogajanje spremljati od blizu ali ga celo sooblikovati, odločitev 88 odstotkov volilnih upravičencev najtrdnější temeljni kamen nove slovenske državnosti. Od tega trenutka dalje ni bilo več dvoma, da smo si po Prešernovo našli pot, „kjer nje sinovi si prosti vol'jo vero in postave“. S plebiscitno odločitvijo smo v zgodovino slovenskega naroda postavili mejnik, ki ni več dopuščal umika.

Ko danes gledamo na čas pred desetletjem, ko je iz prahu pravkar porušenega berlinskega zidu začela vstajati demokracija željna Vzhodna Evropa, se pogosto zalotimo pri vprašanju, v kakšni meri so se izpolnila hrepenenja generacij in uresničila naša pričakovanja. Ponovna uvedba in utrditev parlamentarne demokracije, mednarodna uveljavitev samostojne države in uspešen prehod gospodarstva v tržno ekonomijo, so le nekateri najpomembnejši kamenčki v mozaiku sprememb. Ob doseženem je še kako potrebno tudi kritično razmisliti o vsem, kar še ni bilo narejeno ali pa je bilo storjeno napak, pa naj je to vezano na našo tragično preteklost dvajsetega stoletja ali pa na prihodnost, tako znotraj naroda samega, našega sobivanja v družini EU ali pa v mednarodni skupnosti držav ter narodov. Šele primerjava z drugimi narodi, ki so svojo državnost in demokracijo polno zaživeli v zadnjem desetletju dvajsetega stoletja, kaže, da smo ob vseh dilemah prelomnih časov nalogo zaenkrat dobro opravili.

Zavedam se, da smo z ustanovitvijo lastne države stopili na neskončno pot iskanja nacionalnih interesov in ciljev ter načinov njihovega udejanjanja, zato doslej doseženo ni in ne more biti končni cilj. Je lahko le zadovoljstvo ob doseženem in skrb ter zavedanje odgovornosti ob tem, kar je pred nami.

Praznik Dneva samostojnosti naj nas povezuje tako kot pred desetletjem, da bomo znali vsi udje slovenskega naroda telesa sobivati v različnosti in spre-

Da bi se rodil božični narod!

Ali čujete nocoj kitaro
sredi zborne pesmi Angelov?
Božji Sin je prišel k nam domov,
da bi se rodil božični narod.

Tak, ki v Njem ljubezni vek odkriva,
v vsakem detetu nebeški dar.
Tak, ki z Jožefom gradi „oltar“,
kjer Marija Detece umiva.

Ali čujete nocoj trospeve
po požirkih iz nebeških čas?
Božji Sin postal je čisto naš,
da bi narod naš ne bil več reven.

Vera Vanj svetá skrivnost osvaja,
nada Vanj heroje nam rodi.
Nanj opt se narod ne boji -
v noč božično zor svobode vzhaja.

Vladimir Kos

(z zgodnjimi, iskrenimi čestitkami in z zahvalo za zvesto pošiljanje Svobodne Slovenije.)

Porušil se je protimanjšinski sistem v Avstriji

Avstrijsko ustavno sodišče je razsodilo, da je uredba avstrijske vlade, ki zadeva sodišča, upravne oblasti in druge urade, kjer je slovenščina dovoljena kot dodatni uradni jezik, deloma protiustavna. Iz omenjene uredbe je bila namreč izključena občina Dobrla vas, kar pa po mnenju ustavnega sodišča ni v skladu s tretjo točko 7. člena Avstrijske državne pogodbe.

Koroški Slovenci so omenjeno razsodbo avstrijskega ustavnega sodišča označili za zgodovinski uspeh. Omenjeni zakon je namreč tako po 25 letih takorekoč padel in z njim celoten protimanjšinski sistem iz 70. let.

Občina Dobrla vas doslej ni bila uradno priznana kot dvojezična občina, kar pomeni, da občani niso imeli možnosti uporabe slovenščine kot uradnega jezika, zaradi česar so se pritožili na ustavno sodišče, ki je odločilo, da je omenjeno občino treba priznati kot dvojezično, pri čemer sodišče pravi, da odstotek slovenskega prebivalstva, ki v Dobrli vasi znaša 10,4 odstotka, na vsak način zadostuje za kvalifikacijo neke občine.

jemati prihodnje izzive slovenske države in globaliziranega sveta. Povezani s skupnimi cilji bomo zmogli ohraniti narodno identiteto, le s kritično mislijo se bomo izognili čerem današnjega mednarodnega gospodarskega in političnega dogajanja.

Samostojna Slovenija, še na mnoga leta!

Tomaž Kunstelj
odpravnik poslov

Velepostaništvu RS v Buenos Airesu

Svobodna Slovenija želi vsem sotrudnikom, raznašalcem, naročnikom, dobrotnikom in bralcem, tako v Argentini kot po svetu in v Sloveniji blagoslovljen božič ter veliko sreče v novem letu 2001, XXI. stoletju in 3. tisočletju.

Novi slovenski predlogi glede Piranskega zaliva

Hrvaški dnevnik Večernji list je 12. decembra poročal, da je Slovenija Hrvaški septembra poslala nov predlog reševanja vprašanja Piranskega zaliva v treh različicah, ki predvidevajo, da bo Hrvaška zadržala svojo morskno mejo z Italijo, Slovenija pa bo svoje teritorialno morje povezala z me-

ne kot dvojezične. Zato je najvišje sodišče zakonodajalcu naložilo, da najpozneje do 30. aprila 2001 odpravi nezakonito in protiustavno stanje.

Doslej je bila za uradni jezik v veljavi 20-odstotna klavzula, 25-odstotna klavzula pa je bila v veljavi za dvojezično topografijo, ki pa je z odločbo ustavnega sodišča padla. To pomeni, da bo morala Avstrija veljavno območje za slovenščino kot uradni jezik bistveno razširiti. Upati je, da bo vlada na Dunaju to storila prostovoljno, sicer bodo sledile tovrstne pritožbe tudi z ostalih občin, saj koroški Slovenci sedaj vedo, da jim bo ustavno sodišče dalo prav in ne bo odstopilo od svojega mnenja.

Posredno razsodba ustavnega sodišča tudi pomeni, da so protiustavna tudi določila dvojezične topografije, tako da bo potrebno postaviti tudi bistveno več dvojezičnih napisov.

dnarodnimi vodami v Jadranskem morju. Po teh predlogih bo Hrvaška še naprej mejila na Italijo, kar je posebej pomembno zaradi kontinuiranega izvajanja Osimskih sporazumov in vključevanja v Evropsko zvezo, Slovenija pa bo še naprej pomorska država z vsemi pooblastili. Tako bosta obe državi uživali vse pravice in ugodnosti, ki sta jih že imeli v času nekdanje skupne države, ki na morju ni ustvarila republiške meje.

Na poročanje Večernjega lista se je že odzvalo slovensko zunanje ministrstvo, ki je sporočilo, da ne želi komentirati objavljenih konstrukcij in ugibanj. Večernji list je sicer v članku omenil, da je predlog tajen in da niti uradna Ljubljana niti uradni Zagreb ne priznavata njegovega obstoja.

Dve možnosti predvidevata, da bi Slovenija dobila morski koridor skozi hrvaško teritorialno morje. Cilj koridorja je dostop Slovenije do mednarodnih voda Jadranskega. Na drugi strani koridorja bi nastal otok - trikotnik teritorialnega morja Hrvaške.

Tretja možnost govori o svojevrstni črti, ki bi jo potegnili s hrvaško-slovenske razmejitvene točke na kopnem tako, da bi se vse tri države srečale v eni stični točki.

STRAN 4:

Iz Argentine na plebiscit

Pridobitev odškodnine za suženjsko in prisilno delo v obdobju nacizma

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Buenos Airesu obvešča, da je bil v Zvezni Republiki Nemčiji julija leta 2000 sprejet zakon o ustanovitvi sklada „Spomin, odgovornost in prihodnost“, iz katerega bodo izplačane odškodnine suženjskim in prisilnim delavcem iz obdobja nacizma.

Če ste bili v obdobju nacizma žrtev suženjskega ali prisilnega dela, lahko do 11. avgusta 2001 brezplačno vložite zahtevek za pridobitev odškodnine (v vrednosti do 15.000 nemških mark) na predstavnštvu Mednarodne organizacije za migracije v Buenos Airesu, na naslovu:

Organización Internacional para las Migraciones (OIM) en Buenos Aires
Av. Callao 1033, piso 3
(1023) Capital Federal

Za informacije se lahko obrnete na OIM tudi po telefonu na številko: (011) 4812 6785, po faksu na številko: (011) 4816 4596, po elektronski pošti na naslov: **gfernandez@iom.int** - osebno pa vse delovne dni v tednu razen četrta med 10. in 13. uro.

OIM vam bo pojasnila postopek za vložitev zahtevka.

Vojni zaporniki nimajo pravice do vložitve zahtevka za odškodnino na podlagi omenjenega zakona.

Če je upravičenec do odškodnine umrl po 15. februarju 1999, imajo pravico do vložitve zahtevka za odškodnino njegovi zakonski partner in otroci.

Za morebitne dodatne informacije se lahko obrnete tudi na Veleposlaništvo Republike Slovenije.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Nekaj se premika na odru argentinskega dogajanja. Res se bliža poletje in tudi dopust v političnem delovanju, a ta bo nekoliko drugačen, kot smo še pred kratkim predvidevali.

SEDAJ VSI POSOJAJO

Temno obzorje, ki je še pred kratkim grozilo s hudo nevihto, se nekoliko jasni. Nobenega dvoma ni več, da bodo mednarodni finančni organi Argentini dodelili „oklošno mrežo“ (blindaje), ki naj jo varuje pred sunki krize. Tak postopek se običajno uporablja za države v hudih finančnih problemih. Pred našo državo so jo prejele že nekatere druge, ki so se nahajale na robu prepada. Tako so se z mrežo okoristile Mehika (1995), Indonezija (1997), Južna Koreja (1998), Rusija (1998), letošnje leto pa še Brazil in Turčija.

Ko je padla prva ideja te vrste pomoči tudi Argentini, je bilo govora o 20 milijardah dolarjev. Potem pa je ta številka nenehno rastla, dosegla 30.000 milijonov ameriške valute (polovico v svežih bankovcih, polovico v finančni razpoložljivosti), sedaj pa je dosegla že kar 38.600 milijonov. Vedno nove države in finančne ustanove so se namreč prijavljale in izražale pripravljenost, da posodijo denar „ubogi“ Argentini.

V vsej tej nevihti ponudb, pa vlada sama ni na jasnem, za kaj bo ta denar pravzaprav uporabljala. Nekateri nočejo, da bi ta denar šel za notranjo uporabo, medtem ko drugi zahtevajo (in temu se seveda pridružujejo sindikati in socialne ustanove), da se vsaj del tega uporabi za omilitve socialne krize.

Namen mednarodnih ustanov je preprečiti, da bi Argentina padla v stanje neplačljivosti. Obresti zunanjega dolga so tolikšne, da država naletava na vedno večje težave pri odplačevanju. Seveda je popolnoma jasno, da vsa ta pomoč ni zastoj. Denar bo morala država vrniti in zanj plačati zadne obresti, ki so seveda nižje kot jih je dosegala doslej, a vrv okoli vratu bo stala zadrgnjena. Včasih se zdi, da so te mednarodne finančne ustanove kot zdravnik, ki predpisuje toliko zdravil, kolikor je potrebno, da bolnik ne umre, ker potem bi ostal brez honorarja in na slabem glasu. A nikdar tudi ne predpišejo taka in zadostna zdravila, da bi bolnik ozdravel, ker potem bi tudi ostali brez „honorarja...“

DVA POVRATKA

Te dni teče precej polemike okoli „povratka“ podpredsednika. Chacho Alvarez je precej časa deloval v samoti, daleč od stranke in zlasti od vlade. Potem pa je nenadoma prišel na površje in objavil, da ima vrsto predlogov, ki jih želi predstaviti predsedniku. S temi predlogi da se bo uredilo mnogo stvari, ki v državi ne delujejo prav.

Predsednik De la Rúa je sicer predloge sprejel in jih preučuje. Razumljivo je, da je celotno potezo označil za „pozitivno“. Koliko se bo pa po teh predlogih ravnal, je drugo vprašanje. Sploh se mnogi opazovalci sprašujejo, zakaj Alvarez ni teh nasvetov predstavil že, ko je bil podpredsednik.

Glede umestnosti njegovega odstopa se sprašujejo celo tisti, ki so prvotno z navdušenjem sprejeli njegov odhod. Vidijo namreč, da od zunaj nikakor ne more vplivati na dogajanje in je vse odvisno le od dobre volje predsednika. Zlasti je bil njegov korak ponesrečen, ker je bil popolnoma osebnega značaja. Drugače bi bilo, če bi se stranka organsko izrekla za izstop iz vlade. V tem primeru bi bil položaj popolnoma drugačen, dalo bi se iztrgovati (ali izsiliti) marsikatero potezo in De la Rúa ne bi imel tako prostih rok, kot jih ima. Zato se tudi v sklopu Solidarne fronte dvigajo glasovi, ki bivšemu

podpredsedniku očitajo odstop in ga pozivajo, naj kaj ukrene. Zlasti še, ker se glavna zadeva, ki jo je navedel kot razlog za ostavko (korupcija v senatu) ni premaknila za ped naprej in danes absolutna večina državljanov smatra, da se afera nikoli ne bo razjasnila.

Predlagani ukrepi in vse, kar je s tem romanom povezano, je seveda imelo precejšen odmev v medijih. S tega vidika je Alvarez dosegel kar je hotel: povratek pred oči javnosti.

Je pa jasno, da to samo po sebi nima nikakega učinka na smer in delovanje vlade. Ta teče po drugem tiru in smer še naprej nakazuje predsednik De la Rúa.

Je pa še nek drug povratek, ki tudi vzbuja pozornost zadnje čase: bivši gospodarski minister pod Menenom, Domingo Cavallo. Vlada se zelo trudi, da bi ga pritegnila v svoje vrste. Nenehno ga omenjajo kadar pride na dan vprašanje davčne reforme.

Prav ta povratek pa izredno buri duhove tako v radikalni stranki kot v Solidarni fronti. Levi krili obeh strank se ne moreta sprijazniti z dejstvom, da bo imel besedo v vladi človek, katerega so nenehno napadali skozi leta in ki je zanje večkrat predstavljal „utelešenega hudiča“. Sprejeti Cavalla v vlado bi bilo dokončno priznati, da so vrgli v koš vse volilne parole njihovega opevanega progresizma.

PROBLEM TABLADE

La Tablada. Ta pojem se zadnje čase (mesece in že kar leta) nenehno pojavlja v argentinskem političnem prostoru, a malo kdo ve, za kaj gre. Bil je januarja leta 1989, v zadnjih mesecih Alfonsinove vlade. Skupina ostankov levičarskih oboroženih formacij, pod skupnim imenom MTP (Movimiento Todos por la Patria - Gibanje Vsi za domovino), ki jo je vodil znani gverilec Gorriarán Merlo, je napadla vojaško postojanko v kraju La Tablada, pred vrati Buenos Airesa. Kljub presenečenju je ostra obramba vojakov, zlasti pa hiter poseg policije in drugih varnostnih organov izjalovil poizkus. Bil je več mrtvih in ranjenih, večje število gverilcev pa zajetih in nato postavljenih pred sodišče.

To že ni bila kaka „vojna proti vojaški tiraniji“, temveč udar na demokratično izvoljeno vlado, ko so bile (vsaj v tistem trenutku) oborožene sile absolutno pokorne ustavnim oblastim. Zato so aretirane gverilce postavili pred sodišče in jih sodili v sklopu zakona za obrambo demokracije. Tukaj se je začel ves problem. Zakon predvideva eno samo sojenje, brez priziva na višjo instanco. To pa ni v soglasju s paktom San Jose de Costa Rica, ki zahteva možnost priziva. Ta pakt pa ima, po spremembi leta 1994, ustavno moč. Na podlagi tega obsojeni gverilci zahtevajo novo sodbo, s pomočjo mednarodnega pritiska (Medameriška komisija za človekove pravice). Obsojenci izvajajo tudi gladovno stavko, ki traja že sto dni (po trajanju stavke, si lahko predstavljamo, kakšen „glad“ prestajajo).

Vlada se ni hotela izreči o tej zadevi, marveč je prepustila vprašanje parlamentu. Ko ji ta pot ni uspela (poslanci se niso zedinili glede tozadavnega zakona), se je obrnila na sodno ustanovo. Povsod je naletela na negativen odgovor, tako pri državnem tožilu kot pri sodni zbornici. Sedaj je vprašanje v rokah Vrhovnega sodišča. A resni strokovnjaki soglašajo, da je edina ustavna pot sprememba osporavanega zakona. Trdijo tudi, da po zakonskih odločbah celo predsednik nima moči ne za amnistijo ne za pomilostitev. O vsem tem se mnogo piše, le o dejstvu, da je bil napad na Tablado krvav udar proti demokraciji sami, se sploh ne govori.

Nova Evropa je le ustvarjena

„Ustvarjanje Evrope je umetnost, umetnost možnega,“ je dejal francoski predsednik Jacques Chirac, ko se je končala mednarodna konferenca Zveze.

Priznal je, da je bila konferenca dolga in trda, da njen rezultat gotovo ni vrhunski, toda Evropa, ki lahko doseže več, je z njim vendar ustvarjena.

Pogajalci so dosegli soglasje o vseh ključnih vprašanih institucionalne reforme. Soglasje in s tem možnost veta se ohranja pri davkih in socialni politiki, pri imigracijski politiki in azilu, regionalni politiki (kohezijski skladi) na zunanjetrgovinskem področju pa ta „izjema“ na zahtevo Francije zadeva le kulturo ali avdiovizualno politiko.

Predsednik evropske komisije bo imel odslej večje pristojnosti in bo voljen s kvalificirano večino. Načeloma vsaka država bo imela po enega komisarja. Po letu 2005, ko se bodo tudi štiri velike države, ki imajo zdaj po dva komisarja, enemu odpovedale, bo v komisiji toliko komisarjev, kolikor je članic. Ko se bo njihovo število z vstopanjem novih članic povečalo na 27, bo Zveza komisijo številčno omejila in uvedla sistem rotacije.

Glasovi v svetu ministrov pa bodo v razširjeni Zvezi razdeljeni tako, da bodo imele štiri demografsko najtežje države (Nemčija, Britanija, Francija in Italija) po 29 glasov od skupno 345, Španija in Poljska 27, Romunija 14, Nizozemska 13, Grčija, Češka, Belgija, Madžarska in Portugalska po 12, Švedska, Bolgarija in Avstrija po 10, Slovaška, Danska, Finska, Irska in Litva po 7, Latvija, Slovenija, Estonija, Ciper in Luksemburg po 4, Malta, najmanjša 3 glasove.

Zgodilo se je v Sloveniji...

SLS+SKD POLNOPRAVNA ČLANICA EDU

SLS+SKD Slovenska ljudska stranka je bila sprejeta v polnopravno članstvo Evropske demokratične unije (EDU). Izvršilni odbor omenjene mednarodne organizacije je že pred časom prejel poročilo o združitvi SLS in SKD ter zahtevo SLS+SKD, da nasledi polnopravno članstvo krščanskih demokratov v EDU.

ANKETA: ZA EVTANAZIJO?

Delo je zastavilo štiristotim ljudem, vprašanje: Ste za evtanazijo? Odziv je bil nepričakovan. Od teh se manj kot četrtina ni mogla odločiti, ali so za uzakonitev evtanazije ali proti njej. Prav tako se pri-

bližno četrtina ne bi odločila za predčasno smrt v nobenem primeru, vsi drugi, to je polovica, pa bi izrabili to možnost, če bi bili neozdravljivo bolni in bi trpeli hude bolečine. V Sloveniji večinsko ni več spoštovanja ne pred rojstvom ne pred smrtjo.

VARUH ČLOKOVIH PRAVIC

Urad predsednika republike je v zakonsko določenem roku prejel 22 predlogov možnih kandidatov za varuha človekovih pravic, dva pa po preteku roka. Prav tako sta na urad prispeli dve kandidaturi za sodnika ustavnega sodišča. Predsednik republike Milan Kučan se bo o kandidatih posvetoval z vodji poslanskih skupin in s poslancema italijanske in madžarske narodne skupnosti.

Slovinci v Argentini

Razstava pri SKA

Pri SKA imamo priložnost, da si ogledamo razstavo dveh slovenskih umetnikov.

Cecilija Grbec in Branka Zavrtnik.

V obeh primerih lahko vidimo, da njun stil ni enoten. Mimogrede - sodobni kritiki umetnosti in vseh področjih so si edini samo v tem, da današnja umetnost in umetniki nimajo določenega splošnega stila, temveč zelo osebne, individualne izraze kreativnosti in da je čezdalje težje odkriti nekaj novega na tem polju, razen poseči na nove tehnike.

Marsikomu bo tudi padlo v oči, da sta tako Cecilija Grbec kot Branka Zavrtnik nekatera olja poimenovala slovensko, druga pa kasteljansko. Tako jim je ležalo pri srcu. Živimo že več kot pol stoletja v Argentini in vsa naša bit črpa iz dveh

kultur. In še neka zanimivost, tako Grbčeva kot Zavrtnik razstavljata, čisto slučajno, sliko z imenom „Trije muzikantje“, seveda da so stvaritve precej različne po barvah, tehniki in stilu.

Cecilija Grbec se je rodila v Buenos Airesu. Do 13 leta je živela v Yacuibi v Boliviji. Srednjo šolo je dokončala v Santa Rosa de Lima. Po štirih letih študija na Consudecu (Consejo Superior de Enseñanza Católica) je postala profesorica de Bellas Artes - Likovne umetnosti. Razstavljala je v Consudecu leta 1997. Ob praznovanju državnega praznika (Día de la Independencia) leta 1999 je predstavila v skupinski razstavi svoje kreacije med argentinsko publiko. Prvotako je sodelovala lansko leto na skupinski razstavi SKA. Sedaj se s privatnimi profesorji posveča študiju umetnosti mozaikov (kar je zadnja leta v Argentini prava redkost) in kiparstvu.

Na današnji razstavi lahko občudujemo klasične in vedno nove in očem prijetne cvetlice ali indijanske motive. Ob osebem razgovoru je Cecilija komentirala, da je primitivni indijanski svet zanjo vir inspiracije, ne samo zaradi spominov na otroška leta, ki jih je preživela v Boliviji, potovala je tudi med Mapuche na jug Argentine. Prevzame jo njih tišina polna vsebine, preprostost, potrpljenje, borba za vsakodnevni obstoj, solidarnost. Dve sliki pa nam razodevata popolnoma drugačen način izražanja: sestava (kombinacija barv in geometrijskih figur). Te sta *Dvournno mesto* in *Upanje v temi*. Na vseh oljih so pa barve tople, na neka-

Cecilija Grbec:
La mirada de Doña Ninfa

Glasbeno doživetje

Na praznik Marijinega Brezmadežnega spočetja nas je v veliki dvorani Slovenske hiše obdarila z bogatim glasbenim doživetjem **Anica Rode**. V izrazito poletnem razpoloženju je v prijazno okrašeni dvorani izvajala skrbno izbrano vrsto zahtevnih klasičnih samospevov.

Uvodna Schubertova Ave Marija je bila kot molitev. Umetnica nas je osvojila z nežno zaupljivostjo, jasnim izražanjem in izenačenim nastavkom. Tudi druga Schubertova z natančno intonacijo in obvladano dinamiko je dokazala pevkinu zrelost. Richard Strass je za skladbo September našel odlično izvajalko, ki obvlada zahtevne vpa-de. Z dinamičnimi postopki je podala pravo občutje ob izvajanjem delu. V Adamovi O holy night je Anica z dobro izgovorjavo in intonacijsko obširnostjo dokazala jasno obvladovanje fraz. Mehka skladba C. Guastavina je zahtevala živahno podajanje in umirjeno tehnično moč. Lopezova skladba je nagajivka, kjer je klavir skušal prevzeti vodstvo,

a je umetnica s popolnim obvladanjem fraz ostala v ospredju. Pavčičeva uspavanka je pokazala mehko dušo umetnice. Prvi del večera smo zaključili s štirimi slovenskimi domačimi skladbami.

V drugem delu smo slišali tri Mozartove arije iz Figarove svatbe. Občudovali smo visoko pevsko izurjenost ob prepričljivem podajanju zahtevnih del. Wagnerjeva arija Elizabete iz opere Tannhauser zahteva izredno obvladanje glasu. Anica je dokazala, da ga je zmožna. Dvorana ji je z burnim aplavzom dala vse priznanje. Tudi Verdijeva arija Leonore iz Trubadurja je bila ob Aničinem izvajanju pravi umetniški užitek.

Priznanj kar ni hotelo biti konca. Dodatek je bil slovenski, saj polna dvorana ni kazala volje za odhod. Pevki in spremljevalcu na klavirju Christianu Uschiattiu smo hvaležni za izredno lep večer. Upamo, da nam bo kaj kmalu pripravila podoben spored in gotovo bo dvorana premajhna...

M.A.

Branka Zavrtnik:
Trije muzikantje

terih slikah po obliki in barvi zelo nežne, s primerno kombinacijo in degradejem in kot na sliki *La mirada de Doña Ninfa* močne in v zelo originalnih tonalitetah.

Branka Zavrtnik, sin primorskih staršev, se je rodil v Kamniku. Študiral je v

so se pogovarjali v prijateljskem razpoloženju.

Še isti večer se je Togliatti skupaj s Kraigherjem odpeljal iz Beograda v Trst, Titu pa poslal brzojavko, ki se je glasila: V trenutku, ko zapuščam Jugoslavijo, želim ponovno izraziti svoje globoko priznanje vašemu prisrčnemu in bratskemu sprejemu in gostoljubju. Prepričan sem, da bo naše srečanje pričetek nove dobe tesnega sodelovanja ne samo med našima partijama, temveč tudi med narodi nove države in naprednimi silami italijanske demokracije v skupni borbi proti fašizmu in imperializmu za svobodo narodov in za njihovo mirno sodelovanje.

Tako končuje Dedijer poročilo o tem usodnem obisku v svoji knjigi na strani 724. S tem obiskom je bila kupčija končana, mesto Trst s pristaniščem in ozemljem s slovenskim prebivalstvom je bilo sramotno izročeno tujcu, ne da bi bilo vprašano ljudsko mnenje, in izročeno je bilo za vedno. To je bila „pridobitev“ Avnoja in NOB, ki ju še danes mnogi tako povečujejo.

S temi in drugimi dokazili bo nepristranski slovenski zgodovinar, posebno mlajši, z vso lahkoto prišel do resnice, ki jo bo sprejelo tudi splošno zgodovinarstvo. Če bi Jugoslavija ob koncu druge svetovne vojne imela demokratično vladno, urejeno po zamislih zahodnih zaveznikov, v smislu Deklaracije o štirih svoboščinah iz leta 1941, Atlantske listine in Deklaracije osvobodene Evrope iz leta 1945, bi Trst z okolico in mednarodno luko lahko dobila Slovenija brez posebnih bojov in žrtev.

RN - KONEC

Escuela Nacional de Bellas Artes Manuel Belgrano in v Escuela Superior de Bellas Artes Prilidiano Pueyrredón. Za profesorje je imel argentinskemu umetniškemu svetu znane profesorje kot Juan Carlos Benítez, Orlando Pierrri, Bruno Venier in Máximo Theule (zadnji je bil učenec znanega Petrutija). Branka je razstavljala v Galeriji Il Duomo, na skupinskih razstavah Auditorio Radio Libertad, Club Ausonia. Razstavil je lansko leto na skupinski razstavi SKA.

V njegovih stvaritvah, če izvzamemo motive dveh olj, ki sta precej klasični *Iglesia colonial* in *Drevesa*, narejene s slikarsko lopatico, (kar je težji način kot pa s čopičem), prevladuje modra barva v različnih odtenkih, ki je Branku zelo priljubljena. Slike bolj kot trenutni navdih - inspiracijo razodevajo veliko razmišljanja, skiciranja, intelektualnega dela. Tista olja, ki so najbližja kubizmu, so sad premišljene kombinacije geometričnih oblik in modrih ter rjavih barv. Slike imajo v nekaterih stvaritvah močan kubističen prizvok, ki se pa pretaplja na drugih slikah v surrealizem. K temu bližanju surrealizmu nedvomno veliko pripomore že modra barva sama na sebi, ki nas popelje na mejo med svetom sanj, podzavesti in neverjetno istočasno stvarnega razmišljanja. *Triptih*, ki je v ospredju dvorane, so stvaritve za razmišljanje, na meji česa? Upanja, življenja, žalosti, bodočnosti...

Olje *Harmonikar* je postvaritev slike in pripovedovanja Brankovega očeta o slovenskem vaškem muzikantu. Povrnem se k Brankovem olju *Trije muzikantje*, kjer se v pahljači živih, vročih barv od rdeče, oranžaste, rjavo - do rumenkaste barve, do take mere prepletajo barve in luč, da nastane prava sinestezija z zvoki, kjer na platnu slike zgledata, da se gibljejo ob zvokih jazz glasbe.

Katica Cukjati,
predstavitveni nagovor

KAKO SMO IZGUBILI TRST (3)

Gost je to sporočilo sprejel z zadovoljstvom in odločeno je bilo, da se ta sklep objavi po njegovi vrnitvi v Italijo. V Dedijerjevi knjigi pa ni povedano, da je Tito tisti trenutek terjal od Togliattija, naj ukrene, da bo tudi italijanska vlada vračala slovenske in sploh jugoslovanske ubežnike in begunce, ki so bili takrat v Italiji. Marsikateri še živeči rojak, ki je v tistem času prebival v begunskem taborišču, se lahko spominja, kako so vsi v bojzani čakali, ali bo prišlo do množičnega nasilnega vračanja v domovino pod Titom. K sreči ni prišlo do tega, razen v posameznih primerih, kazalo pa je, da je šlo za tak dogovor, kot je bil eno leto prej na Koroškem z barantanjem za človeška življenja in slovensko ozemlje.

Kot poroča Dedijer, sta se Tito in gost pogovarjala spet v ponedeljek, 4. novembra, na Titovem stanovanju v Romunski ulici št. 15. Glavna tema pogovora je bilo vprašanje o mirovni pogodbi, ki še ni bila podpisana, posebno pa o mejni črti med Italijo in Jugoslavijo. Togliatti je poudarjal, da bo imelo vprašanje mejne črte in zlasti Trsta morda odločilno vlogo pri bližnjih volitvah v Italiji. Naglašal je, da bi bilo dobro, če bi Jugoslavija privolila, da bi Trst pripadel Italiji in da ne bi ostal pod kontrolo anglo-ameriških čet, ker bi takšna odločitev Jugoslavije, ki bi jo pobudil Togliatti, zelo veliko pomenila za komunistično partijo Italije pri bližnjih volitvah, saj bi s tem pridobila ugled pri italijanskih množicah, ker da se bori za narodne interese svoje

domovine. Togliatti je ob tem poudaril, da bi zaradi pravičnosti in pomirjenja slovenskega javnega mnenja Gorica lahko pripadala Jugoslaviji, ker da so po italijanskih uradnih statistikah v mestu in okolici tako ali tako Slovenci v večini.

Na ta Togliattijev predlog je Tito odgovoril, da z njim soglaša in da se tržaško vprašanje lahko najbolje reši z direktnim sporazumom med obema državama. Tito je še na koncu pristavil, da je pripravljen sprejeti Togliattijev predlog, vendar pa se še želi posvetovati s sodelavci, posebno s tovariši iz Slovenije. Zaradi tega sta bila povabljena Boris Kidrič, ki je bil do začetka leta 1946 predsednik slovenske vlade in takrat minister zvezne vlade v Beogradu, ter Boris Kraigher. Edvard Kardelj takrat ni bil v Beogradu, ker je po operaciji žolča ostal na okrevanju v Sloveniji.

Ko sta prišla Kidrič in Kraigher na sestanek, jima je Tito v pogovoru rekel: Ercoli in jaz sva se domenila, da bo on dal izjavo, naj Trst pripada Italiji, Gorica pa nam. Sporazum o tem bi lahko sklenili le s takšno italijansko vlado, ki bi dala Trstu poseben demokratičen statut in zajamčila manjšinske pravice Slovencev. Kaj mislita o tem? Kidrič in Kraigher sta se strinjala. Govor je bil še o tem, v kakšni obliki naj se objavijo sklepi o teh sporazumih. Togliatti je rekel, da bi on po vrnitvi v Italijo dal izjavo o Trstu in Gorici in prav tako o ujetnikih. Končno je Tito povabil Kidriča in Kraigherja na skupno kosilo, pri katerem

Iz Argentine na plebiscit

V začetku decembra leta 1990 je slovenska vlada priporočila Slovencem po vsem svetu, da naj zbirajo podpise za potrditev plebiscita o odločitvi za samostojno Slovenijo. Tudi v Argentini smo takoj organizirali akcijo za zbiranje podpisov in smo jih tudi zbrali izredno število, kar polovico vseh, ki so prišli iz različnih držav sveta. 19. decembra je bila akcija zaključena.

V četrtek, 20. decembra pa je ob 13. prišel faks v Slovensko hišo, kjer minister Dular vabi kakega rojaka od tukaj, da naj pride osebno volit na plebiscit v Ljubljano. Sprejel sem ga osebno, ko sem bil ravno v pisarni Svobodne Slovenije. Po hitrem posvetu z Zedinjeno Slovenijo in stranko SKD v Argentini je bilo sklenjeno, da naj grem jaz. Bil sem jugoslovanski državljani s potnim listom, vpisan v državljansko knjigo, pa ravno pred tremi meseci sem bil v Sloveniji na simpoziju o mojem očetu v Škofji Loki (organiziral ga je Marko Jenšterle). Tako da sem imel kovček skoraj neizprazen. Takoj sem preko industrialca Hermana Zupana dobil v eni uri vozno karto in telefoniral domov, naj mi pripravi kovček. Karto mi je iz centra prinesla na letališče Katica, mimogrede sem doma pograbil kovček in ob sedmih zvečer sem že odletel v Rim.

Od tam sem se peljal z avionom v Trst skupaj z msgr. Jezernikom, ki je tudi šel na plebiscit, iz Trsta pa me je prijatelj Aleš potegnil v Ljubljano, kjer sem ponoči zbudil po telefonu ministra Dularja. Ta je poskrbel, da so mi prihodnji dan strankarski voditelji preskrbeli vpis v volilni imenik pa še pripravili intervju s predsednikom parlamenta dr. Francetom Bučarjem.

Drugi dan, v nedeljo, sem odšel na Vič, kjer sem volil. Stranka je pripravila televizijsko snemanje mojega voljenja. Kar se s TV prikaže kot vodja ... sam čuček. Ko se mi predstavi, sem skoraj onemel, nato pa

mu, lepo rečeno, precej stvari napel. Mirno je poslušal, nato pa izjavil, da on opravlja s tem svojo službo. Kaj sem hotel! Ko so me slikali pri volilni mizi, sem povedal, da si štejem v čast, da prvič v življenju volim, in to ravno za samostojnost Slovenije. V Jugoslaviji sem bil premlad, argentinski državljani pa nisem bil. In da z menoj simbolično volijo tisoči in tisoči mojih sorojakov iz Argentine.

Popoldan sem odšel k dr. Bučarju, kjer so snemali na televiziji, kako sem mu predal okoli 3000 podpisov na 177 polah, ki sem jih prinesel iz Argentine. (Podpise starih naseljencev je v Ljubljano prinesla Majda Papež, učiteljica slovenščine v Triglavu, in jih nato izročila meni.) Bučarju sem potrdil, da so vsi ti podpisi in še drugi izraz trdne volje Slovencev v Argentini, da smo že dolgo in smo tudi sedaj za samostojno Slovenijo. Ta televizijski prenos je imel veliko odmeva med ljudmi. Zvečer sem bil na volilni komisiji, kjer sem tujim agencijam razložil našo gesto. Tja je koroška delegacija, v kateri je bil tudi Bogdan Magister, prinesla Peterletu, Bučarju in Kučanu model knežjega kamna, simbola slovenske države. Prihodnji dan je tudi Delo prineslo daljši pogovor z menoj.

Tisti kratek teden je hitro minil. 28. sem bil še na slavnostnem sprejemu in na koncertu v Cankarjevem domu, kjer sem srečal tudi Zdravka in Bernardo Inzko ter še nekaj naših iz Argentine. Obiskal sem predsednika Peterleta pa Spomenko Hribar, ki mi je plačala vožnjo iz fondov Svetovnega slovenskega kongresa. Pa sem že moral nazaj.

Osebno in simbolično predstavljanje vseh Slovencev iz Argentine je široko odjeknilo in po njem so mnogi lahko spoznali naše čutenje z domovino in našo odločitve za demokracijo in samostojnost.

Tine Debeljak

ZORKO SIMČIČ

Prešeren, Župančič itd. in računalniki

Pred dnevi sem prejel čudovit prospekt. Poslala mi ga je neka računalniška firma in sicer njena „Computer division“. Takoj ko sem odprl kuverto, mi je bilo jasno (in bi mi bilo, tudi če to ne bi bilo v njem izrecno rečeno), da gre za „ponudbo prihajajočega milenija“. Na kratko: gre za to, da mi ponujajo priklon v svetovno računalniško omrežje. Tako bom prišel, mi jamčijo, do „širokega spektra informacij z vseh področij človeških aktivnosti za vse dnevno življenje in v tekmi s časom.“ To je nekaj zame, sem si dejal zlasti ob zadnjem podatku, saj je z menoj tako, da bi mi tudi osemindeseturni dan bil prekratek. Poleg tega bom „zaželele informacije selektivno izbiral in celo sodeloval pri ustvarjanju informacij. Možnosti so neomejene.“ Neomejene! Komu ob tej besedi ne zaigra srce! Kdo ne bi vgriznil v to sočno jabolko, in takorekoč že sem odprl usta, da bi vgriznil, ko... ko se nenadoma pojavi črv, tisti črv, zaradi katerega pravi neki filozof, da „torej sem“, ki pa povzroči tudi dvom in torej nečesa ne narediš...

Kaj pa če je za to vabo trnek? „Kakšen trnek neki! Ne bodi nezaupljiv! Firma je resna firma, je celo *international*, logično da s svojimi proizvodi služi, toda če je delavec vreden svojega plačila, zakaj ga ne bi bil fabrikant. Podjetje bi rado pomagalo človeštvu, ki se vse obupano zviha v svoji neinformiranosti, premali erudiciji, zlasti kar se kulture tiče, rado bi pomagalo duhovni rasti človeka na njegovi trnjevi poti v

prihodnost.“ Že sem segel po telefonu, da poprosim še za „dodatne informacije“, a sem raje še enkrat prebral vrstico, ki mi je povedala, da se mi „ponuja visok zmogljiv heterogen priklon v stanovanje“ (kar sem - ne da bi se zdaj hvalil - razumel že ob prvem branju.) „Priklon vam bo na voljo štiriindvajset ur dnevno.“ Kaj več ponuditi človeku, ki se stalno boji, da svojih intelektualnih zmognosti (ki so, oprostite, na visokem nivoju!) ne izrablja dovolj? Zdaj se bom lahko celih štiriindvajset ur ukvarjal „z osebnim razvojem in intelektualnim delom.“ Toda kaj, ko se spet pritihotapi dvom in z njim skušnjava: „In če bi le kazalo zadevo prespati? Se boš odločil jutri...“ Naj mi ne bo šteto v slabo, tako sem storil in - če se usoda res kdaj poigra s kom, tokrat se je z menoj - zjutraj sem se odločil, da bom ostal brez računalnika in torej brez „interaktivnega dela“.

In zakaj sem se odločil tako? Preprosto zato, ker sem si nenadoma dejal: dragi moj, ti sam veš, da si čudak, in da hočeš vedno zvedeti še kaj posebnega, videti, „kaj je za tem in tem“, brskati po celo že ohlajenem pepelu in torej, kako veš, da boš pod geslom 'Prešeren' res zvedel za podatke, ki te že leta zanima. Nekoč je namreč, kakor bemo, Prešeren dejal nekemu otroku - gre za pripoved Albine Jalen, hčerke Ane Jalen, omožene Prevc -, „*Dekelce, pojdi sem, ti bom nekaj povedal. Ali si boš zapomnila? Kadar bom enkrat umrl, mi bodo postavili spomenik, na katerem naj bo napisano:*

Mečejo umazanijo na Cerkev

V Sloveniji nekateri prenapeteži dvigajo glave, saj jih je opogumil politični povratek levičarjev na oblast. Vredni nasledniki komunističnih revolucionarjev sicer ne morejo več pobijati svojih nasprotnikov, ostane pa jim le pogum in veličina mazanja imena ali sten.

BLATENJE POKOJNEGA ŽUPNIKA

Duhovnik Jan Kucharik, slovaški državljani, župnik v župniji Šentjurij - Podkum nad Zagorjem, je konec novembra umrl v prometni nesreči na Madžarskem, zato je vest do Slovenije potovala nekoliko dlje časa, kot sicer. To so nekateri mediji, predvsem najbolj rumeni dnevnik Slovenske novice, izkoristili za namigovanja, da naj bi bil duhovnik vpleten v posle s prebežniki preko meje in je zbežal z njimi... Tako so skušali očrniti tako njega kot slovensko Cerkev.

Takšno poročanje je obsodila Slovenska škofovska konferenca, pa tudi vsi župniki dekanije Zagorje. V protestnem pismu Slovenskim novicam so poudarili, da se je časnik lotil človeka na način, ki si ga ne

zasluži niti največji zločinec, na najbolj podel in nizkoten način. Kucharik namreč kot pokojni ni imel možnosti obrambe pred napadi. Od Slovenskih novic zahtevajo opravičilo. Če tega časnik ne bo storil, bodo pravico do dobrega imena, ki jo ima vsak človek, zagovarjali pred sodiščem.

MAZANJE PAPEŽEVEGA IMENA

Nedavno so v Ljubljani dobili ime ulice, na katero so gotovo lahko ponosni - imenuje se namreč po svetem očetu Janezu Pavlu II. Bivša Zrinjskega cesta teče pred cerkvijo sv. Jožefa, ki jo je pred kratkim spet posvetil ljubljanski nadškof.

A neznani storilci so prejšnji teden s črnimi razpršilcem premazali vse table z imenom *Ulica Janeza Pavla II*, ki na križiščih označujejo to uradno poimenovano cesto.

S tem sramotnim in barbarskim dejanjem so ranili ponos vseh vernih kristjanov in pomazali kulturno in demokratično ime Slovenije. Sicer pa se lahko spomnimo na proticerkvene izpade na stenah marsikake cerkve, kapele ali spominske plošče.

Mesec po črnem petku Loga pod Mangrtom

Mineva natanko mesec dni od črnega petka, ko je v Logu pod Mangrtom blatna reka z mangrtskega plazu ob polnoči in pet minut pogoltnila del zgornje vasi in ubila sedem Ložanov. Vas so pred nevarnostjo, da bi se blatna apokalipsa ponovila, izpraznili, 120 domačinov pa je dobilo začasna bivališča.

Pred hišama, ki sta na levem bregu Predelice pod mostom nekako preživeli blatno apokalipso, smo trčili ob moše, ki so kopali po blatu v hiši Markovih. Po mnenju gospodarja Romana naj bi ta bila obsojena na rušenje. „Novo naj bi začeli graditi na pomlad. Mislim, da nam bodo parcele določili neke nad gornjo vasjo.“ Družina Romana Marka sodi med mlade, za katere se bojijo, da se bodo v mesecih čakanja premislile in si življenje uredile kje drugje. „Res, nekaj je bilo takih z zelo prestrašenimi ženami. Zaklinjale so se, da jih v Log ne bo več. A le prve dni. Zdaj, tako mislim, vsi verjamejo v obljube, da bo vas za nasipi ter zidovi varna. Če se bo ponovilo, bo steklo mimo hiš,“ bodri črnogled vedno od srca vedri Romano Marka.

Prazno pa je bilo videti srce Branka Černute, ki je iz hiše svojih v tragediji

preminulih staršev selil, kar se ješe dalo. Hišo bodo te dni odstranili s površja loške zemlje. To, kar je ostalo za Černutovima - na kašči shranjeni časopisi, zapisi, knjige in druge drobnarije - budi spomin na čase, ki jih zanje ne bo nikoli več.

Po blatni puščavi smo šli navzdol k hišam na sotočju treh loških voda. Opazili smo, kako je Predelica vedno grozljivo blatna, kako je Koritnica smaragdno modra, Fratarica pa zelena, kot so zeleni gozdni mahovi. Od kraja, kjer se te vode srečajo, je Koritnica blatno rjava. Tudi to je dokaz moči mangrtskega plazu. Tam čez, kamor čez deročo reko zdaj, ko ni več brvi, hodijo po zdrizastih tramovih, je Ivan Černuta iz Tolmina „pospravljaj“ z blatom zalito hišo matere Angele, vedoč, da se 80-letna gospa morda res nikoli več ne bo vrnila tja. Igor Černuta, ki še vedno pooseblja loški optimizem, pa je pokazal na kraj za hišo Puhjetovih. Tam je zelo verjetno grob njegove pogrešane matere. Preusmeril je pozornost k svoji hiši, na podrobnost, ki bi nam med naporno hojo po blatu, zlahka ušla. „Ste opazili, da sem zakuril, da se iz dimnika spet kadi?“

Po STA

„Tukaj počiva France Prešeren, nejeveren in vendar veren.“ Ali si boš zapomnila? Povej še enkrat, kako sem rekel. Ti še tega ne zastopiš, ko boš enkrat velika, boš že razumela.“ In zdaj bi rad zvedel - in to zares in resno - tole: ko je ta človek, ki je res lahko bil „cagav“ in „frajgajst“ in „pijanček“ in karkoli še, ki pa ni bil zmožen zlagati se, in še najmanj otroku, to govoril - kaj je ob teh besedah tlelo v njegovih očeh? In kaj bi se mi zgodilo, če bi želel od računalnika biti „natančno informiran“, kako je pravzaprav z Župančičevimi verzmi „Svobode naše jabolko se zlato, nam zakotalilo je v kri in blato, in preden spet zasije v čisti slavi, vsi bomo blatni, ah, in vsi krvavi.“ Objavljeni so bili pozneje, toda napisani - ali so bili ti verzmi napisani ob začetku druge svetovne vojne, ob nacističnem napadu na Slovenijo, ali pa pred koncem druge svetovne vojne (kakor pravijo drugi), ko se je pesniku morda v hipu zablislilo, do česa je v svojem velikem domoljublju a politični naivnosti pripomogel... in so ti verzmi odmev obžalovanja, mor-

da celo poziv k spravi? O tem sem govoril z mladim literarnim zgodovinarjem. O tem, pa tudi o računalnikih, ki te do zadnjih podrobnosti informirajo. O računalnikih mladi mož ni vedel kaj dosti, glede Župančiča pa je dejal samo to, da bomo, žal, o tem morda zvedeli kaj šele od Župančiča samega, „toda to bo šele v neki drugi inkarnaciji.“ (Samo mimogrede: ali je to odgovor profesionalnega raziskovalca preteklosti? Zdi se mi, da v prihodnje ne smemo kaj preveč zahtevati in to ne samo od računalnikov, ampak tudi od mladih znanstvenikov...) Torej kaj? Se bom odločil na nakup ali ne? „In če bi se še eno noč, kot svetujejo Španci, posvetoval z vzglavnikom?“ Toda kaj ko sem sredi posvetovanja z vzglavnikom imel sanje: srečal sem se z Gregorjem Strnišo. Kolikokrat sem si dejal, kakšna škoda, da ga nisem mogel osebno spoznati - zdaj pa se mi je želja izpolnila. „Škoda, da se nisi prej vrnil v Slovenijo“, mi je dejal, nekaj časa me gledal in potem dodal: „Imam občutek, da bi oba

Nad. na 6. str.

Bivši predsednik komunistov naj bi postal ustavni sodnik

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve (KVIAZ) je 15. decembra podprla predloga predsednika države Milana Kučana za izvolitev Cirila Ribičiča na mesto ustavnega sodnika in Darje Lavtičar-Bebler (LDS) za varuhinjo človekovih pravic.

Ciril Ribičič — sin zloglasnega oznovca, znanega mučitelja in (verjetno zato) tudi nekoč predsednika jugoslovanske komunistične vlade — je bil tudi predsednik večkrat preimenovane komunistične partije že v svobodni Sloveniji. Prvi predlog je komisija po polemični razpravi podprla s 13 glasovi proti šestim, drugega pa z 11

glasovi proti petim; izvolitvi obeh predsednikov kandidatov so nasprotovali poslanci vladne SLS+SKD ter predstavniki opozicijskih SDS in Nsi. Ti so opozarjali predvsem na domnevno dvojna merila pri izbiri politično opredeljenega kandidata s vprašanjem, zakaj je predsednik države tokrat ravnal drugače kot leta 1999, ko se je za mesto ustavnega sodnika poleg poslanca ZLSD Ribičiča potegoval prav tako nekdanji poslanec SKD Miroslav Mozetič. Takrat naj bi predsednik države dejal, da se mu ne zdi primerno, da funkcijo ustavnega sodnika opravljajo politično izrazito opredeljeni ljudje.

Borgesova Izbrana dela

Pri Cankarjevi založbi so v sodelovanju s filozofsko fakulteto (oddelek za romanske jezike in književnost) izšle prve tri knjige Izbranih del Jorgeja Luisa Borges. Kot je povedal urednik zbirke Andrej Blatnik, gre za izbrana dela, v katerih bo izšla vsa Borgesova proza, en izbor esejistike in en izbor poezije, v zadnji knjigi pa bodo tudi teksti o Borgesu. Skupno bo izšlo devet knjig.

V prvem letniku sta v eni knjigi izšli deli Evaristo Carriego v prevodu Marjete Drobnič in Splošna zgodovina podlosti v prevodu Maje Šabec, v drugi Knjiga izmišljenih bitij, ki jo je prevedel Pavel Fajdiga, in v tretji Šest problemov za Isidra Parodija v prevodu Vesne Velkavrh Bukilica. Predstavili pa so tudi Zbornik mednarodnega pos-

Tržaški župan za zaščitni zakon

Tržaški župan Riccardo Illy se je na srečanju s predstavnikom italijanske stranke Levih demokratov Pietrom Foleno zavzel za čimprejšnje sprejetje zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji, je poročala italijanska tiskovna agencija Ansa. Illy se zavzema za to, da bi bil zakon v italijanskem senatu sprejet takoj po božično-novoletnih praznikih. Po navedbah Anse se je Illy v pogovoru s Foleno zavzel tudi za rešitev vprašanja optantov, poudaril pa je tudi potrebo po novi železniški infrastrukturi v okviru 5. evropskega prometnega koridorja.

vetovanja o Jorgeju Luisu Borgesu, ki je potekal novembra lani ob stoletnici pisateljevega rojstva na filozofski fakulteti.

VANESA MATAJC

Most

Literarna zgodovina je še pred slovensko osamosvojitvijo začela oživljati zamolčano pesniško zapuščino z ideološko tedaj nezaželeno „druge strani“; Balantiča, Hribovska, T. Debeljaka, Truhlarja. Njihovo delo je **Marija Stanovnik**, urednica antologije Most postavila še v drugačen, predvsem etično-časoven tematski kontekst vojne stiske. V njem pesniki gotovo izgubijo nekaj umetniške individualnosti, po drugi strani pa vanj vendarle niso vključeni nasilno, ker so „vojskin čas“ v posameznih pesmih izražali tudi sami; enako kot pesniki partizanstva.

Po spremni besedi sodeč je namen antologije humanističen: prikazati vojno stisko „obeh strani“, izraženo v poeziji. Tematsko enaka poezija obeh „taborov“ učinkuje kot naslovni metaforični most, metafora sprave, in torej ne predvsem s svojo umetniško silo, temveč v službi etike (kar ji nemara ni čisto v prid). Zato je antologijo smotrneje brati z drugega vidika: kot literarnozgodovinsko pričevanje ali literarno-etnografsko „razstavo“; šele ta vidik najbrž osmišlja sopostavljanje velikih pesniških imen ob anonimne ali upravičeno pozabljenih pesnikovalce. Pesmi antologije namreč v koherentno celoto združuje le sedem tematskih krogov vojnega časa. Prvi je ogrožena „domovina, narod, materiščina“. Čustven (pod)ton teh pesmi je žalost, tesnoba, a tudi upanje: zaupanje v Boga in Kristusa ali nereligiozno upanje v nacionalno osvoboditev. Drugi tematski krog združuje doživljanje „zaporov, izgnanstva, taborišč, vojakov v tujih vojskah“. Tematsko simbolična je prva pesem cikla: na vpra-

šanje, zakaj se narodu dogaja to trpljenje, Kristus odgovarja: „Pri vas se braf je z bratom sprl.“ Tretji tematski krog je kontrasten, je (nereligiozna, nekolektivna, zasebna, posamezna) „ljubezen“. Četrti cikel je splošnejši: „osebna izpoved, refleksija, žanr,“ in združuje motivno-tematsko najrazličnejše pesmi: partizanski stradež, poboj talcev, novo odkritje vere, baladno sugerirano bratomornost, ljubezen do sveta na ozadju smrti; vmes je posejana rahlo ideološko angažirana refleksija o moči krščanske vere ali o posvetni vrednosti osebnega žrtvovanja za nacionalno svobodo. Cikel sklone pesem T. Debeljaka Balada o materi, o ženski, ki v zaknašni ruti skrivaj prenaša in pokopava sinove kosti; je ena najgrozljivejših pesmi zbirke. Sodila bi že v naslednji tematski krog: „smrt“, včasih v kontekstu „sna o svobodi“, včasih v kontekstu vere v vstajenje. Slednji okrepki cikla na temo „upanje, vera“, s prevladujočim motivom Marije priprošnjice, velike noči, božiča ali alegoričnega Kristusa. Zadnji cikel je emocionalno najbolj dvopolen: „konec vojne, zmaga, poraz, begunstvo“; svetli ton novega upanja se prevesi v dvom in obup: „Mi smo kot romarji, ki v prazno gremo.“ Naposled preide v plaho upanje na spravo ali v distancirano refleksijo o smislu, ki ga je v situaciji političnih pobojev sposobna zgolj vera.

Učinek antologije je neogibno posplošujoč: iz humanističnega in tematskega razloga sopostavlja oblikovno-stilno kultivirano poezijo ob naivno ljudsko ustvarjanje, pridigarstvo angažiranost ob krhko-silovito čustveno izpoved, epigonstvo, patos in

Predstavitev knjige „Med smrtjo in življenjem“

V petek, 10. novembra, je bila v Slovenski hiši predstavljena naši skupnosti dr. Kremžarjeva knjiga „Med smrtjo in življenjem“. Delo, v katerem avtor obravnava nekatere poglede na slovensko preteklost in prihodnost, je izšlo v knjižni obliki v Ljubljani pri založbi „Družina“. Tukajšnja predstavitev pa je bila pripravljena v okviru revije „Duhovno življenje“, ki šteje avtorja med svoje sodelavce.

Na povabilo se je odzvalo okrog 100 rojakov iz Buenos Airesa in okolice. Lepa udeležba pa je spravila prireditelje v neljubo zadrego. Del knjig, ki so bile za to priložnost naročene, se je na pošti zakasnil, in izvodi, ki so bili na razpolago, so hitro pošli. Ostali gostje so se morali zadovoljiti s tem, da so si knjigo rezervirali.

Večer je začel v imenu „Duhovnega življenja“ Stane Snoj, ki je povedal, zakaj se je predstavitev knjige izvedla pod okriljem te revije, in v nekaj stavkih orisal vsebino knjige. Nato je predal besedo arhitektu Juretu Vombergarju.

Ta je knjigo predstavil na izviren in posrečen način. Podajal je misli, ki so se mu utrinjale ob branju posameznih poglavij Kremžarjeve knjige. Svoja izvajanja je arh. Vombergar bogato ilustriral s podobami iz realnega življenja na obeh straneh oceana. Duhovite in pronicljive besede predavatelja so bile nagrajene ob koncu z živahnim odobravanjem hvaležnih poslušalcev.

Nazadnje je spregovoril še avtor dr. Marko Kremžar. Najprej je izrekel zahvalo arhitektu Juretu Vombergarju za lepo predstavitev. Nato pa se je s toplimi besedami zahvalil prelatu Jožetu Škerbcu, ki je predstavitev v okviru založbe „Duhovno življenje“ omogočil, Stanetu Snoju in vsem, ki so pomagali pri organizaciji večera. Potem pa je podal naslednje misli:

„Naloga avtorja je navadno, da ob takih priložnostih pove, zakaj se je spravil k pisanju predstavljenega dela. Moj odgovor je povzet v uvodnem citatu, ki je vzet iz izredno doživetega opisa postsovjetske in postkomunistične vzhodne Evrope, ki ga je napisala leta 1995 ameriška časnikarka in

klišee ob pristno sugestijo groze. Po eni strani je presenetljivo, koliko pesmi še sredi 20. stoletja z motivi, epiteta in kompozicijo (zagotovo nenačrtno) obnavlja starodavno ljudsko slovstvo. Po drugi strani je presenetljivo, kako celo čas stiske, ki naj bi načeloma sprožil močno izvorno emocionalno izpovednost, ustvarja izrazito epigonska besedila s prepoznavno prešernovsko, stritarjansko in vodnikovsko podlago. Z umetnostnega vidika je ta (mnogo-številna) epigonska poezija seveda moteča, enako kot skrajno naivno ljudsko pesnjenje ali osebna izpoved, ki zaradi prekratke ustvarjalne distance pač ni umetniška literatura. Vendar je to samo dejstvo, ne očitek antologiji. Izbrala je pač pot zgodovinskega beleženja nekega prostorsko-časovnega gradiva. In v tem je tudi njen dragoceni dosežek: razstavlja upesnitve istih občutij, četudi dojetih z dveh različnih svetovnonazorskih bregov. Antologija kot „dialektična sinteza“ je njun humanistični, v posameznih pesmih (Udoviča, Kocbeka, Balantiča, Minattija, Debeljaka in A. Vodnika) pa tudi umetniški presežek.

Antologija pesmi iz druge svetovne vojne, ne glede na to, na kateri strani so se znašli njihovi avtorji, zbrala, uredila, spremno besedo in opombe napisala **Marija Stanovnik**, Dolenjska založba, Novo mesto 2000, 212 str., 2700 SIT.

Književni listi, Delo 22.11.00

pisateljica Tina Rosenberg pod naslovom: „The Haunted Land“ (Zakleta dežela).

- Dežela, ki prehaja iz totalitarizma v demokracijo, ima dve obveznosti. Njena prva dolžnost je do žrtev: do družin pomorjenih, do mučenih, do krivično zaprtih, do preganjanih, do tistih, ki so jim odrekli pravico do dela v svojem poklicu in do vzgoje svojih otrok. Druga dolžnost pa, ki jo ima, je do svoje prihodnosti.

Iz skrbi za slovensko prihodnost sem se leta 1997 spravljal k pisanju o naši preteklosti. Ni bil moj namen pisati zgodovine. Prepričan pa sem bil - in sem - da je treba pomagati mlademu rodu, ki bo gradil slovenski jutri, da razume in pravilno presoja naš slovenski včeraj.

Moj pogled ob pisanju teh strani je bil obrnjen naprej. To sem skušal nakazati z naslednjim posvetilom:

- Ko dajem iz rok nekaj pogledov na našo preteklost in prihodnost, živo občutim, da se bližam skupaj z vsemi kristjani velikemu jubileju dvatisoče obletnice božjega učlovečenja, kot ud slovenskega katoliškega občestva pa tudi milostnemu obdobju sinode. - Daj Bog, da bi iz teh časov, ki kličejo po prenovi, izšlo naše krščanstvo okrepljeno in poglobljeno, da bomo tako Slovenci v duhu resnice, pravice in usmiljenja pogumno stopili v tretje tisočletje kot nosilci življenja.

Čeprav je v knjižici več kot polovica poglavij namenjena osvetlitvi bližnje preteklosti, predstavlja ta predvsem potrebno izhodišče za pogled v slovensko prihodnost.

Slovenski jutri raste iz naše sedanosti in iz korenin, ki so v preteklosti. Čeprav ne vemo kakšen bo, lahko jasno razločimo razpotja in razvodja, proti katerim nas vleče tok časa. Ni zgodovinskih nujnosti, obstaja pa nujnost odločitev. Pred te smo postavljeni vsi ljudje, vsak trenutek svojega življenja, pa tudi vsaka generacija in vsak narod.

Zadnja poglavja knjige so posvečena razmišljanju o nekaterih temeljnih odločitvah, pred katerimi stojimo kot udje slovenskega naroda. Z njimi ni izčrpan seznam potrebnih življenjskih odločitev. Nakazane so le nakatere, o katerih sem prepričan, da so za obstoj slovenskega naroda v tretjem tisočletju bistvenega pomena. Ob njih se odloča ali - in kako - bomo kot narod preživeli. Odločitev naše neposredne, bližnje prihodnosti je: ali življenje z novim zagonom - ali slovenski samomor.

Naloge, katerih se moramo Slovenci lotiti na pričetku stoletja in ki jih omenjam v knjigi, so: **Dojeti resnično podobo naše preteklosti, prepoznati in sprejeti vlogo diaspore v narodu, izdelati slovenski narodni program in strniti sile za naše biološko preživetje.** Izčrpen odgovor na vsako od teh vprašanj presega zmožnosti kateregakoli posameznika. Nanje mora odgovoriti ves narod po svojih političnih, kulturnih pa tudi duhovnih predstavnikih, ne v konkurenčnem iskanju propagandnih gesel, temveč z resnim skupnim delom, ki presega metode dnevnice politike. Pot v življenje vodi v smeri vrednot. Zmorejo jo tisti, ki imajo srce na pravem mestu.

Bog daj, da bi knjižica „Med smrtjo in življenjem“ lahko služila kot pobuda za pristop, ne le k potrebnemu razmišljanju, temveč tudi k konkretnemu reševanju življenjsko važnih in neodložljivih nalog.

Po teh besedah so bili prisotni povabljeni k prigrižku ob pogrjnjeni mizi. Medtem ko so si znanci in prijatelji predajali živahnim pomenkom, je bil dr. Marko Kremžar na razpolago vsem, ki so to želeli, da je kupljene knjige opremjal še z avtorskim podpisom.

e. j.

REZA MARINŠEK

Moj dom

Hotela je obkrožiti stavbo, pa se ni dalo. Ni vedela, ali nalašč ali iz nemarnosti je po oni strani rasel obilen osat in tam je bilo sprehoda konec. Vso stavbo je pregledala, marsikaj je bilo drugače. Popravilo so si zelo olajšali, ker so podrte prostore enostavno zazidali, poleg naredili nove ali pa tudi ne. Voda ni več šumela, ker so vodovod podrli, prezidali nekatere prostore, pri galeriji so prizidali visoke pregraje. Prišla je do domačega dela gradu, pa tudi prav tam so ga enostavno zazidali z izgovorom, da bo tam nekoč v sklopu prvega in drugega nadstropja nastala velika slavnostna dvorana.

Torej, bil je pobeljen zid brez slik, naslonila se je nanj in v duši ji je vstala bridkost. Prihajali in odhajali so tuji in se polglasno pogovarjali. Nihče je ni poznal in ona ni nikogar poznala. Tu je bila še edina nekdanj njhova soba, Urška soba so ji rekli. V svetlih nočeh in pri polni luni in pri ugasnjeni luči so se skrivali v njej. Bilo je smeja in vzklikov, da je mama odprla vrata in jih opomnila, naj ne bodo tako glasni. Najbolj zabavno je bilo, ko so zlezli za peč, ki je dehtela od toplote, potem pa niso vedeli, kako naj se spet zmašijo ven. Bali

so se opeklina, Ivanček me bo, Ivanček me bo, je v strahu klicala Lejla. Pa saj te ne bom, kaj se dereš, se je smejal. Zunaj je v kosmih snežilo, uboge ptičke so hodile na okensko polico pobirat nastavljen hrano. Mama je vedno otroke opozarjala nanje. Prestrašeni so kukali v stanovanje in obenem zobali pripravljeno pičo.

Po močvirnatem travniku so bili skopani jarki in tam so rasle vrbe in na njih so krakale vrane. Po novem ni bilo več jarkov, ne vrb in ne vran. Pomladno deževje je preplavilo nizko Obrhovo strugo in Ivanček in Miran sta privlekla banjo za prešiče, se zrinila vanjo in si s koli pomagala naprej. Smeja je bilo dosti in strahu, če sta zašla v potokovo strugo. Pri oknih sta imela opazovalce in zavidljivce. To je bil užitek zase. Ledene sveče so visele raz streh, galerija ni bila zakurjena ali prav malo, in z ledenimi prsti si je šla preko oči.

Vendar je to takrat bil zadnji snežni val. Prišla je odjuga in na Griču so vzbrsteli prvi zvončki. V parku so se razcvetele trobentice in na nekdanjem vrtu bi bilo toliko vijolic! Urška, ki ni marala zanje, jih je vsako leto pridno olopatala na Lejlino

jezo. Zanj je to bilo navadno ščavje, saj na njenem domu, so pravili, še peteršilja niso posejali.

Ko je drevje vzbrstelo, je Melita kot pesniška duša hodila po potkah vrta in ponavljala: Vi ste dalja, neizreklija dalja, ki izteza roke naproti mojemu hrepenenju. Grev drug k drugemu - dalja in hrepenenje! Kdaj se bodo našle najine roke in kdaj se bo spet zgodil čudež in bo srce verovalo, da dalja in pravilja! Sicer pa je s prijateljicami šivala oblekce za svoje punčke in Anica ter Ivanka sta ji vneto pritrdjevali, da so njih punčke scrkljanke in nerade jedo. O, saj, saj, je kimala Anica, tudi moja Mimi ni kaj prida.

Nekoč pa je nepridiprav Ivek obesil sestrično punčko na žebelj nizko pod oknom. Melita je vila roke in obupana klicala: Moja Zvezdanka, oh moja punčka! Saj, moja punčka, se je smejal Ivek, a prišla je mama in naredila red.

Ob šestih zapremo galerijo, je oznanjal mlad fant, ki je v bivši kleti točil pijačo. V senci so se ljudje hladili s pivom in sokovi. Zunaj je še močno sijalo sonce, na grajskem dvorišču pa so legle prve sence. Ljudje so vstajali in plačevali. Lejla se je zadnja motovila pri blagajni in fant je postajal nestrpen. Zaprl je kletna vrata in pri zadnjem izhodu je tudi Lejla odšla. Bilo je vse tiho in prazno. Ob stranski cesti je ugledala srno, kako se je pridno mastila s koruznimi storži. Hotela jo je prepoditi, pa zakaj! Pri avtocesti je tudi ugledala mlado kravo, kako je tekla h koruzi. Končno je še nekje nekaj življenja! V parku je bilo vedno manj „forme vive“, dež in sneg sta naredila svoje. Kupi lesa so ležali po tleh, res minljiva je slava sveta! Takrat so še Japonci tesali svojo umetnost in Indijci. Naredili so „pot v nebesa“, ki pa se je podrli. Bil je hrastov les iz gozda Krakovo, bridkega imena.

Obrh je neurejen tekkel preko travnikov, ponekod ga je zemlja malone zadavila. Mogočnih hrastov ni bilo več, potke so se zarasle, bil je še mostiček, brez ograje. Nihče ni hodil peš „čez travnike“ domov, ki ga pa tudi ni bilo več. Po cesti je tu pa tam pridrvel avto, pešca pa ni bilo videti. Le v centru mesteca je še bil živžav in polno avtomobilov. Vsi so se „oborožili“ s poltovornjaki, ki so zasedali pol ceste, da se nisi vedel kam umakniti. Malo, malo je ostalo obdelanega polja, ljudi so vzele tovarne, tudi Opatova gora je samevala.

Prizadelo jo je, kako malo znancev ji je še ostalo. Kaj naj jih išče po pokopališču? Še gospe Justni ni več! Šla bo in vsakemu bo prizgala svečo v spomin!

Vi pa kar peš, jo je ogovorila upravnica hotela. Res, kar peš, je prikimala.

Na griču, na Slivnicah, se še vedno sveti dvostolpna cerkev, ali zvončka mrtvim nima več. Pri očetovom pogrebu je še bil. Bilo je mrzlo novembrsko vreme, prvi sneg je ležal in prišlo je ljudi!

Ozirala se je po božji njivi, ni se bala prvih senc. Drhte je prizigala lučke, eno za drugo. Ona bo odšla, svečke pa bodo še nekaj dni gorele v spomin. Melanholična se je pokrižala pred križem in še enkrat s pogledom objela vse drage! Sonce je zahajalo. Krka se je motna in počasna pomikala naprej. Ni bilo ne kopalcev in ne čolnov. Vendar bo tudi tukaj prišel božič, a ona bo že preko oceana v južni vročini prizigala sveče in svečke.

Mala Lejla je rada pela in deklamirala. Posebno ljuba pa ji je bila skromna poezija:

*Moj dom je hišica bela,
nenehno v njej ogenj gori.
Ta ogenj je mamka vesela,
ki ljubi me, zame živi!*

Prešeren, Župančič

Nad. s 4. str.

bila nečlana istih klubov...“ Jaz sem samo pokimal, potem pa mu dejal, da naj oprost, ampak da me že dolgo mika zvedeti, ali sem ob nihilizmu, tej absorbirajoči črni luknji v Sloveniji, pravilno razumel sklepe besede njegovega „znagovalca“ Fajota v Ljudozercih: „Dozdaj sem klal in jedel človečke. /Zdaj bom ljudem ugašal svečke. /V vsaki glavi gori lučka. /Ugasnem jo: jaz, črna luknja.“ Toda, ti vrag, a se nisem prebudil, še preden mi je mogel odgovoriti! In prebudila me je prav misel o računalniku, ideja, ki je pred spanjem nisem dovolj odločno izklopil iz zavesti.

Kako bi bilo, če bi želel to informacijo - geslo 'Strniša' - izbežati iz računalnika?? Nisem se včlanil v svetovno računalniško omrežje in zdaj se samo bojim, da ne bi imelo podjetje kakšnih hujših problemov, ko bo konec leta zaradi manjšega dobička moralo dati delničarjem odgovor.

Delo

Grad pri Kostanjevici ob Krki

IVO JEVIKAR:

„Zato ustanovi posebno delovno telo...“

Iz zamejstva, a tudi iz nekaterih ustanov v matični Sloveniji zadnje dni prihaja vse več protestov in znakov zaskrbljenosti, ker v novem slovenskem parlamentu ni več posebnega delovnega telesa, ki bi se sistematično ukvarjalo z vprašanji Slovencev v zamejstvu in po svetu. Malo pozno sicer, ker se je že takoj po volitvah, več tednov pred umestitvijo komisij in odborov, v novem državnem zboru ustvarila večina, ki je odločila, da taka komisija ni potrebna. Ne pa prepozno, ker lahko javno mnenje še vedno prepriča nekatere strankarske vrhove, ali pa naravnost poslance, da spremenijo stališče o tako pomembnem strateškem vprašanju.

Kot da bi vedela, kaj bo z njo, je Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu iz prejšnje zakonodajne dobe (predsednik Marjan Schiffrer, podpredsednik Davorin Terčon, člani še po eden iz vsake izmed drugih takratnih parlamentarnih strank, sekretarka Barbara Sušnik) pred volitvami izdala koristno brošuro **Slovenci v zamejstvu in po svetu**. V njej najdemo poročilo o delu komisije v letih 1997-2000, zakonske in druge akte državnega zbora, ki zadevajo slo-

venske manjšine in izseljence, in naslovnik državnih organov in organizacij, ki se v Sloveniji ukvarjajo s Slovenci zunaj RS, ter pomembnejših ustanov in organizacij Slovencev v zamejstvu in po svetu.

Objavljena je tudi Resolucija o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih in drugih dejavnikov Republike Slovenije, ki jo je državni zbor po enoletnih pripravah soglasno odobril 27. junija 1996. V tej temeljni listini o odnosih samostojne in demokratične slovenske države do lastnih manjšin je med drugim jasno poudarjena potreba po načrtnem in usklajenem delovanju državnih organov pri sodelovanju s slovenskimi avtohtonimi manjšinami v zamejstvu. Zapisano je še, da „temeljno politiko sodelovanja Republike Slovenije s slovenskimi avtohtonimi manjšinami v zamejstvu določa Državni zbor. Zato ustanovi posebno delovno telo, ki naj obravnava in mu predlaga v sprejem odločitve na tem področju.“

Sad resolucije, katere več pomembnih delov je še vedno neizpoljenih, je tudi omenjena komisija. Nasledila je Delovno

skupino za problematiko slovenske manjšine, ki je prej delovala v sklopu Odbora za mednarodne odnose. Izkazalo se je namreč, da potrebuje večjo avtonomijo, zaupana pa ji je bila še skrb za izseljensko vprašanje. Zdaj pa korak nazaj.

Navajajo se različni razlogi, ki pa niso dovolj prepričljivi. Samostojna komisija ima čisto dovolj dela, ko pa je izraz naroda, ki ima toliko ljudi po svetu, ki ima manjšine z neurejenim pravnim položajem v Italiji in Avstriji ter specifičnimi problemi tudi na Madžarskem in na Hrvaškem.

Gotovo je res, da taka komisija ni vse. Svoje pristojnosti imajo tudi predsednik države in predsednik vlade, zunanje, kulturno, šolsko, gospodarsko in še kako ministrstvo, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, Cerkev, šolski sistem, univerza, kulturne ustanove, civilna družba, mediji itd. Vsakdo pač na svojem področju, če želimo res graditi skupni slovenski prostor. Vendar pa ima zakonodajna oblast zelo jasne pristojnosti in odgovornosti. Težko bi verjeli, da bo z ukinjanjem dragocenega delovnega telesa uspešnejša.

Že drugi so navajali tudi manj splošne in načelne razloge za obstoj takega delovnega telesa.

- Sistematično si je treba prizadevati za uresničitev vseh točk že omenjene resolucije o slovenskih manjšinah.

- Podoben dokument o slovenskih izse-

ljencih in zdomcih je treba šele izdelati, saj je glede odnosa do tega dela našega naroda in do, če hočete, potomcev pomembnega dela našega naroda, ki še čutijo z njim, veliko nedorečenega. Naša prisotnost pa nekoč boleče kopni ob preveliki brezbriznosti.

- Še vedno ni uresničeno ustavno določilo o posebnih pravicah in ugodnostih Slovencev brez slovenskega državljanstva.

- V Italiji marsikdo opozarja na vnebovpjoče dejstvo, da bo po novem v italijanski poslanski zbornici kar dvanajst poslancev, v senatu kar šest senatorjev, izvoljenih zunaj meja Republike Italije, v Ljubljani pa se ukinja še skromna parlamentarna komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu! Ob tem pa še na to, da zaščitni zakon v italijanskem senatu spet stoji, čeprav se čas za njegovo odobritev izteka, signal iz slovenskega parlamenta pa je v tem, da ukinja komisijo, ki je tej problematiki od blizu sledila ...

Po vsem tem bi od poslancev pričakoval, da bodo ne le obnovili Komisijo za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, temveč da bodo pred tem spremenili poslovnik državnega zbora v smislu, da postane taka komisija stalno delovno telo, ki ni odvisno od trenutnih strankarskih računov. Poleg tega bi bila to priložnost za ureditev mehanizma za trajnejše in načrtnije stike med zakonodajno oblastjo in zastopniki Slovencev v zamejstvu in po svetu, ki morajo pač biti v nekaterih zadevah sogovorniki.

**MILOSTI POLNE PRAZNIKE
GOSPODOVEGA ROJSTVA
IN VELIKO SREČE V NOVEM LETU**

ŽELI VSEM ROJAKOM

**ZEDINJENA
SLOVENIJA**

*Svetonočna angelska poslanica naj doni v prazničnih dneh
in v bodočem letu po naših domovih in po vsem svetu!*

Zveza slovenskih mater in žena

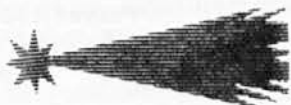
SLOVENSKI DOM CARAPACHAY

*želi vsem članom in prijateljem ter vsem rojakom
blagoslovljen božič in srečno novo leto.*

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO NOVO LETO**
želi vsem Slovincem v Argentini

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU

*„Noč se spušča v Betlehem,
vsi ljudje počivajo.
Jožef in Marija pa na vrata trkata
in prosita usmiljenja.“*

Ko boš zaslišal, da **svetonočni Gost** trka na vrata tvojega srca, mu odpri.
Daj Mu priložnost, da vstopi v tvoje življenje, v tvojo družino, da se zopet
rodi med nami, da nas bo lahko blagoslovljal tudi v letu **2001**.

Društvo Slovenska vas

Društvo Slovenska pristava

*želi vsem rojakom blagoslovljen božič
ter obilo sreče in uspehov
v novem letu 2001*

Tiha noč, Sveta noč!
Prišla je vsem pomoč
z nebnih nad soncem bleščečih višav.
Prišel v dolino je solz in težav
božji učlovečeni Sin.

Narodna

*Vsem članom, prijateljem
in dobrotnikom
želi v teh božičnih praznikih
blagoslova,
v letu 2001*

pa obilo uspehov, zdravja in sreče

SLOMŠKOV DOM

*Blagoslovljene božične praznike,
mir v duši, veselje v srcu,
lepe misli in želje, ki naj postanejo resničnost.
Obilo sreče, zdravja in uspehov v letu 2001
želi vsem članom in prijateljem*

NAŠ DOM - SAN JUSTO

Blagoslovljen božič in srečno novo leto 2001 želi

dr. Liliana Kožar

odvetnica

Av. Corrientes 1250 - 5. nadst. „F“ - torek in četrtek 16-19; tel. 4382-9216

*„Na svetu si, da gledaš sonce.
Na svetu si, da greš za soncem.
Na svetu si, da sam si sonce
in da s sveta odganjaš - sence.“*

Tone Pavček

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Buenos Airesu

**želi vsem rojakinjam in rojakom radosti polno božično
praznovanje ter srečno in uspešno leto 2001.**

*Blagoslovljene in miru polne
božične praznike ter srečno,
uspešno in zdravo novo leto
želiva vsem prijateljem in
Slovenkam in Slovincem v
Argentini in drugod po
državah Južne Amerike.*

Vsem vam, ki ste v zadnjih slovenskih volitvah 15. oktobra letos za poslance v slovenski Državni zbor dali svoj glas tistim kandidatom, ki se zavzemajo za pravice slovenskih ljudi po svetu, se najlepše zahvaljujem. S svojim glasom ste odločno pomagali tudi pri moji izvolitvi za poslanca v volilnem okraju Škofja Loka. Hvaležen sem vam in se zavezujem, da bom kot poslanec v slovenskem parlamentu vedno in povsod aktivno delal za pravno državo, enakost za vse državljane, za poštenost in razvidnost pri delu in javnem življenju in za povezavo vseh Slovenk in Slovencev doma, v zamejstvu in po svetu.

BESEDA VELJA!

**Jožef Bernik, poslanec Državnega zbora,
in soproga dr. Marija Bernik
Škofja Loka, Slovenija**

Dragi rojaki!

Naj božje Dete blagoslovi slovenski narod v domovini in po svetu, da bo ohranil krščanske in narodne vrednote ter zaživel v novo upanje za novo slovensko tisočletje!

Izseljsko društvo Slovenija v svetu

*Blagoslovljen božič
in uspešno novo leto 2001
želi vsem članom in prijateljem*

**NSi - Nova Slovenija
Območje Argentina in Južna Amerika**

**SLAVA BOGU IN MIR LJUDEM!
MIR SLOVENCEM - DOMA IN PO SVETU,
MIR V EDINOSTI IN SLUŽBI DRUG DRUGEMU,
ZA BLAGOR OČETNJAVE IN DOBRO NARODA,
NE ZA OSEBNI PRESTIŽ!**

Z iskrenim voščilom

SDS - Regija Argentina

*Božična radost je moč,
ki more spremeniti svet.
Veliko sreče in uspehov v novem tisočletju
Vam iskreno želimo*

OBLAK
ABERTURAS

*Božičnega veselja
in sreče
v novem
letu 2001
vam želi*

Standmetal s.a.

ENTRE RIOS 3763

SAN JUSTO

**Kreditna zadruga SLOGA
in MUTUAL SLOGA**

*želita vsem svojim članom, pa tudi svojim
prijateljem in rojakom v Argentini, zdomstvu,
zamejstvu in domovini srečne in blagoslovljene
božične praznike ter miru, zdravja in veliko
uspehov v letu 2001*

*Obilo božjega blagoslova
in miru v božičnih praznikih
ter mnogo zadovoljstva, zdravja
in napredka v novem letu*

voščita

Marjan in Helena Loboda

ZAVAROVANJA

Sarmiento 385 - 1. nadstr. - Pis. 10
Capital Federal
Tel. 4325- 2127

*Božičnega veselja
in sreče
v novem letu 2001*

Janez Jakoš in sinovi

Rivadavia 13410, Colón 17, Pizzurno 554 (1704) Ramos Mejía

*Blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto 2001
želi vsem rojakom*

BAJDA s.r.l.

parketi

Laguna 383 - C1407JVA Capital Federal
Tel./Fax: 4671-2494; MENDOZA

VOŠČILO TREM SLOVENIJAM!

*Naj Kristusovo rojstvo ob pomoči Slovenske Cerkve in ljudi
dobre volje z novim letom 2001 prinese vsem trem Slovenijam
doma, v zamejstvu in v svetu dokončno in zasluženno blagostanje.
Naj duhovne, moralne in narodne vrednote ponovno zaživijo v
srcih slovenskega naroda.*

To so moje želje in voščila vsem rojakom - Slovencem!

Cav. VINKO LEVSTIK
Gorizia - Gorica, Italija

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto 2001 vam želi

Talleres Crovara S.A.

Corte y doblado de chapas hasta 7 mts. x 13 mm

Juan S. Bach 3818 - B1765KKR Isidro Casanova
Tel.: 4694-6655 - Fax: 4694-6677

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto 2001 želi

DR. VITAL AŠIČ

odvetnik

Paraná 1455 - 5. nadstr. - Tel.: 4811-8186
Prijave na tel./faks: 4798-5153 (vsak dan od 17. do 20. ure)
E-mail: asic@interar.com.ar

Blagoslovljen božič in srečno novo leto želi

dr. Katica Cukjati

advokatinja

civilne, trgovske, delavske tožbe, pogodbe,
zapuščinske in nepremičninske razprave

Boulogne sur Mer 362 - La Tablada Tel. 4652-5638
Ponedeljek, sreda, petek od 17 do 20 ure

*Blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto želi*

odvetniška pisarna

dr. Franc Knavs,
dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs

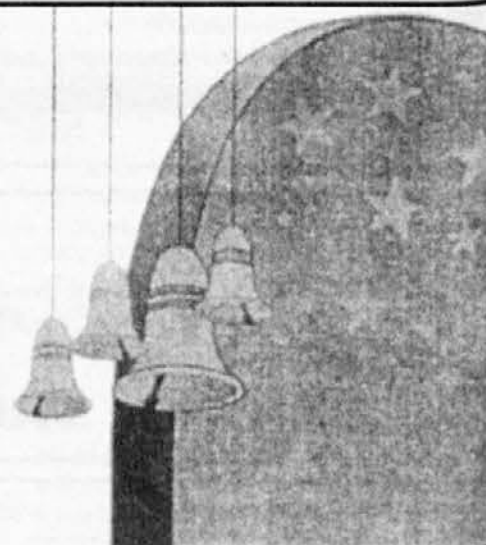
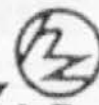
Tucuman 1455 - 9. nadstr. E in F - Tel. 4374-7991 / 4372-0320
Odprto vsak dan od 15. do 19. ure

*Blagoslovljene
božične praznike
in srečno
ter miru
polno leto 2001
vsem
Slovincem
po svetu
želi*

INCEPAC S.A.

HERMAN ZUPAN División envases
PAPELERA DEL SUR División cartulinas

Novice iz Slovenije

UNIVERZITETNI ŠTANJEL

Župan občine Komen Uroš Slamič je predstavil sklep vlade, da se pod določeni pogoji v okviru obnove štanjelskega gradu zagotovijo prostori za delovanje mednarodne podiplomske (ekonomske) šole za Jugovzhodno Evropo ter druge podrobnosti v zvezi z ustanovitvijo te mednarodne podiplomske šole. Župan je predstavil tudi predlog, po katerem bi bil sedež prihodnje Univerze na Primorskem v Štanjelu. Obe šoli bi pomenili za Štanjel in s tem za celoten Kras in Primorsko veliko pridobitev ter dodatne možnosti za nadaljnji razvoj.

PLAZOVI ŠE GROZILJO

Zemeljski plaz, ki so ga nad Lokavcem pri Ajdovščini opazili pred štirinajstimi dnevi in ki po ocenah geologov naselju grozi z najmanj milijonom kubičnih metrov zemlje in kamenja, se še ni umiril. Vsak dan se premakne za dva metra. Lepo vreme je v minulih dneh upočasnilo večje premike, ker pa so napovedi za prihodnje dni slabe, so v ajdovškem štabu Civilne zaščite pravili tudi načrt za evakuacijo prebivalcev zgornjega dela Lokavca, za katero pa upajo, da ne bo potrebna. Med počasnim plazenjem je do zdaj premagal že 250 metrov nadmorske višine in je trenutno od naselja oddaljen še slabih 1000 metrov. - Macesnikov plaz, ki že nekaj let drsi iz Podolševke v smeri Solčave, se je v dveh dneh pri kontrolni točki ob pontonskem mostu znova premaknil za 140 centimetrov. Po ocenah je plaz dolg 2.000 metrov in širok od 150 do 200 metrov. Preko opazovalnega terena teče regionalna cesta Logarska dolina - Solčava - Črna na Koroškem. - Med novično iskalno akcijo, ki je potekala med ruševinami hiš v Gorenjem Logu pod Mangartom, so našli posmrtno ostanke še ene pogrešane žrtve mangartskega plazja, še vedno pa iščejo zadnjo pogrešano žrtev Marijo Čermta.

SLOVENCİ DOBRI MATEMATIKI

Rezultati tretje mednarodne matematične in znanstvene študije, v kateri je leta 1999 sodelovalo 38 držav, kažejo, da slovenski šolarji v matematiki in naravoslovnih predmetih dosegajo precej dobre rezultate. Rezultati omenjene študije, med katero so spremljali dosežke šoloobveznih otrok med 12. in 14. letom starosti v 38 državah, so objavili v ZDA, študija pa potrdila nadaljevanje primerjalne študije, opravljene leta 1995, ko je sodelovalo 42 držav. Izvajalci študije so kot mednarodno povprečje postavili oceno 500, pri čemer je vse, kar je bilo več, dobilo oceno nadpovprečno. V matematiki so najboljši šolarji iz Singapurja (604) pred Južno Korejo (587)

in Tajvanom (585). Najboljša evropska država je flamsko govoreči del Belgije (558) na 6. mestu, Slovenija pa je na 12. mestu z oceno 530. Za Slovenijo so se med drugim uvrstile Rusija (526), Avstralija (525), Finska (520), Češka (520). Tudi glede naravoslovnih predmetov, kot sta med drugim biologija in fizika, prednjačita „azijska tigra“ Tajvan (569) in Singapur (568), pred Madžarsko (552), Japonsko (550), Južno Korejo (549), Nizozemsko (545), Avstralijo (540) in Češko (539). Slovenija je na 13. mestu skupaj s Kanado (533).

PODRUŽNICA MOTOROLE

Motorola, eden največjih ponudnikov integriranih komunikacij in specialnih rešitev s področja elektronske opreme na svetu, je odprla podružnico v Ljubljani, ki bo pokrivala področje Slovenije, Hrvaške ter BiH. Motorola se je za Slovenijo odločila, ker se tu silovito razvijajo mobilne telekomunikacije in že več kot 50 odstotkov prebivalstva uporablja mobilni telefon.

„KRST“ IZ 1836 V RUSIJI

V prostorih Knjižnice ruske Akademije v Sankt Peterburgu so v petek odprli veliko razstavo „Slovenska knjiga 1678-1930“ in predstavili prvi katalog 950 slovenskih knjig, ki jih hrani knjižnica. Nekaj deset naslovov je izključno v njeni lasti in niso evidentirani drugod po svetu. Med pripravami na razstavo in katalog so našli tudi doslej neznani in neevidentirani izvod Prešernovega Krsta pri Savici iz leta 1836 z osebnim posvetilom pesnika prijatelju Ismailu Ivanoviču Sreznjevskemu.

NOVI SAMOSPEVI

V Muzeju novejših svetovne zgodovine na Cekinovem gradu so se predstavili mladi slovenski skladatelji s samospevi na Prešernova besedila. Na koncertu, ki ga je pripravilo Društvo slovenskih skladateljev, so nastopili sopranistka Mateja Arnež, tenorist Marjan Trček in basbaritonista Marko Fink ter Juan-Janez Vasle ob klavirski spremljavi Nataše Valant in Leona Engelmana.

ZAMISEL PINA MLAKARJA

Nestor slovenskega baleta Pino Mlakar je ob pomoči baletnih pesalcev Janeza Mejača in Vojka Vidmarja ponovno predstavil svojo zamisel o ustanovitvi stalne samostojne ustanove plesne umetnosti, ki bi imela sedež na njegovi domačiji v Novem mestu. Pino Mlakar kapitala za zagon takšne ustanove nima, je zapisal tudi v „memorandumu“, maja naslovljenemu na novomeškega župana, „verjame pa v slovensko kulturno javnost in njeno pomoč“.

Slovenija in šport

30 LET ZSSDI

Združenje slovenskih športnih društev v Italiji (ZSSDI) je v dvorani Olimpijskega deželnega sedeža v Trstu obeležilo 30. obletnico delovanja. Ob obletnici so v Trstu predstavili tudi knjigo Branka Lakoviča Naši Azzuri. V njej je predstavljenih preko 70 slovenskih športnikov, ki so se uspeli uveljaviti v širšem italijanskem prostoru in nastopiti v italijanskih reprezentancah.

ZA NATAŠO JE KONEC SEZONE

Za 33-letno alpsko smučarko Natašo Bokal je letošnja sezona končana. Zdravniki v bolnišnici na Golniku so Škofjeločanki v potrdili diagnozo, da ima tuberkulozo. „V tem trenutku je s sezono seveda konec, saj se dva meseca naj ne bi aktivno ukvarjala s športom. Kariera pa s tem ni zaključena.“

Verjetno bom še v tej sezoni začela z novimi treningi in se pripravila za naslednjo, ko so na sporedu tudi olimpijske igre. Nastop na igrah v Salt Lake Cityju je tudi eden mojih glavnih ciljev,” je povedala smučarka.

USPEŠNA JUDOISTKA

Slovenska judoistka Petra Nareks je zadnji dan mladinskega EP na Cipru osvojila bronasto medaljo v kategoriji do 52 kg. Njen uspeh je s sedmim mestom v kategoriji do 60 kg dopolnil Andrej Pavlin. Slovenija je tako na MEP osvojila dve kolajni, poleg Nareksove je bila z drugim mestom uspešna tudi Kristina Dečman, ter dosegla še tri uvrstitve do desetega mesta. Med moškimi je Andrej Pavlin v kategoriji do 60 kg osvojil sedmo mesto, kar je njegov največji uspeh v karieri.

Pisali smo pred 50 leti...

AKADEMIJA V SPOMIN

DR. KOROŠCA

Na Belgranu je bila v nedeljo prirejena Akademija Društva Slovencev v spomin desete obletnice smrti voditelja slovenskega naroda dr. Antona Korošca.

Ob pričetku je mala gospodična Ovnova zbrala na odru mladino, kateri je prepričevalno govorila o Korošču in lepoti slovenske zemlje. Otroški zbor, ki ga vodi gdč. Šemrovova, je nato odpel nekaj pesmi in še božično Glej zvezdice božje.

Predsednik Društva Slovencev Miloš Stare je govoril o dr. Korošču kot resničnem vodju našega naroda, poslanec France Kremžar pa o njegovi osebnosti.

G. Rudolf Žitnik, član NO za Slovenijo in izvršnega odbora Slov. demokratske stranke je govoril o vlogi dr. Korošca v Beogradu in sodelovanja vseh slovenskih politikov, predsednik SFZ Avgust Horvat pa o temi: Česa naj se nauči slovenska mladina od dr. Korošca.

Med akademijo je mešani zbor Gallus z dirigentom dr. Julijem Savellijem zapel nekaj slovenskih narodnih pesmi.

MENDOZA

ŠKOFOVA MAŠA ZA SLOVENCE

4. decembra se je zbrala slovenska skupina pred spomenikom generala San Martina. Predsednik društva ravn. Marko Bajuk se je poklonil Osvoboditelju in se zahvalil predsedniku Perónu, da nam je odprl vrata semkaj, da smo spet dobili človečanske pravice, nato pa pred spomenik položil lep venec.

Slovenci so nato pred bližnjo frančiškansko cerkvijo priredili špalir v pozdrav medošskemu škofu Butelerju, ki je s slovenskim dušnim pastirjem Malenškom prišel v cerkev. Pevski zbor ga je ob oltarju pozdravil z mogočnim Ti si Peter Skala, nato se je pričela škofova maša, med katero je na izrecno škofovo željo prepeval zbor slovenske pesmi.

Med pridigo je škof omenjal tragedijo Slovencev: Zgubili so vse, dom, premoženje, domovino, ohranili pa čast in vero. „Rešitev je samo ena, da ostanete zvesti svoji časti, veri in narodnim tradicijam.“

Svobodna Slovenija, št. 51;
21. decembra 2000

Slovenija moja dežela

Božič

Kiparka Liza Hribar je bila rojena leta 1913 v umetniški družini v Celovcu. Po študiju kiparstva je svoje znanje izpopolnjevala na študijskih potovanjih širpo po Evropi, naposled pa si je dom ustvarila v Ljubljani, kjer se je sprva posvečala predvsem portretiranju otrok ljubljanskih meščanov.

Zlasti prva povojna leta so bila za njo in za njeno družino leta pomanjkanja, preganjanja, zapostavljanja in ponižanj. Osamljena in odrinjena na socialni rob je sama s trudom, vendar pogumno, preživljala družino z oblikovanjem male plastike v terakoti, ki pa so jo ljudje naročali skoraj na skrivaj.

Prvo večje naročilo je prišlo iz Kropce. Leta 1947 je Liza Hribar za podružnično cerkev Matere Božje v Kropci izdelala jaslice, katerih detajl je upodobljen na pričujoči božični znamki. Jaslicam, ki so postavljene v tej cerkvi vsako leto, je sledila dolga vrsta božičnih in drugih, v glavnem sakralnih motivov za razne naročnike, med katerimi izstopajo kasnejše reliefne upodobitve križevega pota, ki s svojim globoko občutnim ekspresivnim izrazom predstavljalo vrhunec njenega ustvarjanja. Njena dela izžarevajo poduhovljenost, skrivnostnost in nje lastno življenjsko moč. Leto dni po svoji zadnji samostojni razstavi je spomladi leta 1996 sklenila svojo trnovo življenjsko pot.

Jaslice, ta starodavni božični motiv, je Hribarjeva upodabljala čustveno doživeto, nekoliko nekonvencionalno, predvsem pa pri-

srčno. Preprosto otroško naivnost izraza, ki je značilna za nekatere njene upodobitve, združuje s spretnim in profesionalnim obvladovanjem kiparske forme. Obrazi, drže in oblačila njenih figuric izražajo mnogo domačega, slovenskega in vsem dostopnega, zato so nam v teh prazničnih dneh lahko še toliko bližje.

Po drugi strani pa je v Postojnski jami predstavljane jaslice postalo že tradicionalna - letos bodo jaslice na ogled že devetih. Predstave jaslic v najlepši slovenski podzemni katedrali so sestavni del in tradicionalni način praznovanja krajanov tega območja. Jaslice bodo v Postojnski jami na ogled 23., 25., 26., 30. decembra 2000 in 1. januarja 2001.

Osebnostne novice

Krst: V nedeljo 10. decembra je bil krščen v cerkvi Señor de los Milagros v Moronu Marjan Kopač, sin Janeza in Lilijane roj. Tušek. Botra sta bila Sandra Moreira de Gutiérrez in Marcelo Gutiérrez. Krstil je pater dr. Alojzij Kukovica.

Srečnim staršem naše čestitke!

Smrti: v San Justu je umrla Heda Bergant roj. Draksler (63) in v Capitalu Inés Clara Rabinovič (17).

Naj počivata v miru!

Zahvala: Odbor Rožmanovega doma se iz srca zahvaljuje Zvezi slovenskih mater in žena za prejeto pomoč v obliki paketov z živili.

Iskren Bog plačaj!

BETLEHEMSKA LUČ MIRU DESETIČ V SLOVENIJI

Luč miru iz Betlehema prihaja v Slovenijo že desetič zapored.

Gre za ekumensko krščansko akcijo, ki je namenjena vsem ljudem dobre volje, ne glede na starost, raso, versko ali politično prepričanje. Organizatorji si prizadevajo, da bi na božični večer ta luč gorela v čim več domovih in srcih.

Luč miru so prinesli v Maribor slovenski katoliški skavt ter Zveza tabornikov. Nato je odšla v Ljubljano, potem z vlakom proti Primorski. Ustavila se bo še v 18 krajih pa končala 24. decembra v Ankaranu.

Mali oglasi

TURIZEM

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82

H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ARHITEKTI

Arq. Carlos E. Kostka. Vivienda y comercio. Asesoramiento técnico en Capital y Provincia. Sarandí 148 Capital; Tel.Fax 4 224-3968.

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@ciudad.com.ar

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs — odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Avenida Corrientes 1250, 5° B, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Hipólito Yrigoyen 2482, 1° of. 1, San Justo. Tel. 4441-4924.

FOTOGRAF

Marko Vombergar - FOTO PREMIUM - Arieta 490 B1753AOJ Villa Luzuriaga - Tel.: 4650-9040 - Dom: 4659-2060 - http://www.foto.com.ar

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel/Fax: 4656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Urađuje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Urađuje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Urađuje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (ga. Milena Skale).

SLOGA — PODRUŽNICA CARAPACHAY Slovenski dom - Dra. Grierson 3837 - Urađuje vsako sredo od 17. do 19. ure in ob nedeljah od 11. do 13. ure (ga. Andrejka Papež Cordova).

Obvestila

TOREK, 26. decembra:

V Slovenski hiši ob 20. srečanje vseh, ki se posvečajo delu z mladino.

SREDA, 27. decembra:

Božični koncert v Moronski stolnici ob 20. uri. Sodelujejo: Cvetka Kopač, Ani Rode, Luka in Matija Debevec in drugi.

NEDELJA, 31. decembra:

Silvestrovanja na Pristavi, v Našem domu in v San Martinu.

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Buenos Airesu

sporoča,

da bo konzularna pisarna veleposlaništva v Buenos Airesu zaradi dopustov zaprta od 26. decembra 2000 do 28. februarja 2001. Za vse nujne primere naj se stranke predhodno najavijo na telefon 4393-5137 ali na 4393-2039.

Šolska počitniška kolonija

sporoča:

Sestanek staršev in priložnost za razgovor bo v nedeljo 31. decembra po maši v Slovenski hiši.
Odhod kolonije bo v torek, 2. januarja ob 20. uri iz Slovenske hiše.

NE POZABI, PRIDI IN VESELI SE Z NAMI NA SLOVENSKE PRISTAVI

31. DECEMBRA

SILVESTROVANJE

- ob 21. uri večerja
- orkester: „Štirje fantje špilajo“
- disc jockey „M&S“

Z veseljem vas spet pričakujemo!

Prijave za večerjo na tel.: 4629-4879 in 4627-5514

Poslovimo se od leta 2000 v Našem domu "San Justo" Sprejmimo XXI. stoletje v družbi domačih in prijateljev, v najboljšem vzdušju na nepozabnem

SILVESTROVANJU

31. decembra, ob 21. uri

Kajenje prostorov Našega doma, Slavnostna večerja

Veseloigra "GRINGO" - Marjan Willemgart v režiji Blaža Mikliča

Spremljali nas bodo melodije "Alberta Deisena"

Rezervirajte si mizo telefonsko: 4441-5528/6979

Novi Jančarjev roman

Pri Slovenski matici v Ljubljani so 14. decembra predstavili tri knjižne novosti - novi roman Draga Jančarja Katarina, pav in jezuit, Dnevnik 1914-1920 Frana Milčinskega in Srednjeveški cvetnik Primoža Simonitija s prevodi latinske lirike iz srednjega veka.

Jančarjev roman je sicer postavljen v obdobje baroka v 18. stoletju, v čas velikih ljudskih romanj, dvomov in novega dojemanja religioznosti, vendar vleče paralele s

sodobnostjo in nas sooča z dilemami današnjih dni.

Roman je spleten okoli treh glavnih junakov, ki jih veže medsebojna ljubezen in ki se odpravijo na iskanje edinega pravega moža (Katarina), iskanje ponosa in zmage v vojni (vojak) in iskanje izgubljene vere (jezuit). Vendar pa ne najdejo ne ponosa, ki je napuh, ne vere, ki je samo resnica Družbe, ne enega edinega vdanega moža. Vojak konča v gnojni jami, jezuit se upre verskemu redu, pa spet konča kot jezuit, Katarina pa dobi oba, enega, ki umre in drugega, ki se ravno takrat, ko ljubezen zares nastane, vrne k svojemu dvomljivemu Bogu. Konec je odprt, saj je preživelo ravno tisto, kar so junaki paradoksalno iskali, pa niso vedeli, da so našli.

TA ŠTEVILKA SVOBODNE SLOVENIJE JE ZADNJA V LETU. PRIHODNJA IZIDE 4. 1. 2001.

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Cuenta N° 7211
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario:
Asociación Civil Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
C1407GSR BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-11) 4636-0841
Telefax: (54-11) 4636-2421
e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar
e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 60; pri pošiljanju po pošti pa \$ 75; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 80 USA dol. za vse države.

Čeke: v Argentini na ime „Eslovenia Libre“ v inozemstvu na ime „Antonio Mizerit“

Oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires
Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

19. decembra 2000

1 dolar	235,52 SIT tolarjev
1 marka	107,92 SIT tolarjev
100 lir	10,90 SIT tolarjev

NAŠ DOM SAN JUSTO

vabi v ponedeljek, 25. decembra po sv. maši na

BOŽIČNICO

Žive jaslice s sodelovanjem otroškega in MPZ San Justo

„Pravični pa živijo v večnost, njihovo plačilo je v Gospodu, zanje skrbi Najvišji“
Knjiga Modrosti 5, 15

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je 15. decembra odšla h Gospodu po večno plačilo, naša draga žena, mama in stara mama

Hedvika Draksler por. Bergant

Zahvaljujemo se vsem, ki ste zanjo molili, darovali kri ali nam na kateri drug način stali ob strani. Hvala tudi vsem, ki ste jo kropili in darovali vence. Posebno se zahvaljujemo gospodu Toniiju Bidovcu, delegatu Juriju Rodetu, misijonarju Pedru Opeki in dr. Alojziju Kukovici. Prisrčna hvala tudi sorodnikom, ki so nas spremljali in prišli na pomoč v težkih urah!

Žalujoci: mož: Mirko,

sinovi: Fredi z ženo Nežko, Aleksander in Dani,
hčerka: Lučka in mož Ivan,
vnuki: Martin, Natalija, Marijana, Gabrijel in Alejandra,
sestri: Mara in Marta z družinama,
bratje: Jože, Franci in Tone z družinami
in ostali sorodniki.

Buenos Aires, Tucumán, Bariloche, Mavčiče, Praše, Toronto.

...TISKARNA VILKO...
IN VAM ŽELIMO BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN USPEŠNO NOVO LETO IN STOLETJE!